

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 19.12.2023 § 53

Savukosken kunnan

Laaja hyvinvointikertomus 2019-2022

Koonnut: Tiina Pulska ja hyvinvointityöryhmä

Hyvinvointisuunnitelma 2023-2025

1. JOHDANTO

- 1.1 Hyvinvointi ja sen edistämisen rakenteet
- 1.2 Lainsäädäntö
- 1.3 Laajan hyvinvointikertomuksen hyväksyminen
- 1.4 Indikaattorit hyvinvoinnin arvioinnissa
- 1.5 Terveydenedistämisasiivisuus

2. SAVUKOSKI ELINYMPÄRISTÖNÄ

- 2.1 Yleistä kunnasta
- 2.2 Väestörakenne
- 2.3 Työllisyys ja toimeentulo
- 2.4 Liikunta
- 2.5 Kulttuuri

3. VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA JA HAASTEET

- 3.1 Koettu hyvinvointi yleisesti
- 3.2 Terveydentila ja sairastavuus
- 3.3 Lapset ja lapsiperheet
- 3.4 Nuoret
- 3.5 Työikäiset
- 3.6 Ikäihmiset

4. TALOUS

- 4.1 Tulot
- 4.2 Menot

5. YHTEENVETO KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN TILASTA

- 5.1 Hyvinvoinnin tila ikäryhmittäin
- 5.2 Hyvinvointisuunnitelma 2019-2022

6. HYVINVOINTISUUNNITELMA 2023-2025

- Lapset ja nuoret
- Työikäiset
- Ikäihmiset
- Viihtyisä ympäristö ja asuminen

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO

1.1 Hyvinvointi ja sen edistämisen rakenteet

Savukosken kunnan lakisääteisenä, mutta myös strategisena tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaventaa hyvinvointieroja. Onnistuakseen hyvinvoinnin edistäminen edellyttää monialaisia toimivia rakenteita, osaamista, riittäviä palveluja ja hyvinvoinnin edistämistyön resursointia.

Toimivien rakenteiden luomisessa on olennaista, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen, koordinointi ja suunnitelmat sisällytetään osaksi kuntien hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelua.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on useiden eri toimijoiden yhteinen tehtävä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on monialaista, poikkihallinnollista ja suuri osa hyvinvoinnista tuotetaan kunnan palveluissa.

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan yleensä kolmeen ulottuvuuteen:

- terveys
- materiaallinen hyvinvointi
- koettu hyvinvointi, elämänlaatu

Hyvinvointiin kuuluu sekä yhteisön että yksilöiden hyvinvointi. Yhteisön hyvinvointiin vaikuttavat muun muassa asuinolot ja ympäristö, työllisyys ja työolot ja toimeentulo. Yksilön hyvinvointiin vaikuttavat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma.

Koettua hyvinvointia mitataan usein elämänlaadulla. Elämänlaatua muovaavat terveys, materiaallinen hyvinvointi, odotukset hyvästä elämästä, ihmissuhteet, omanarvontunto ja mielekäs tekeminen.

1.2 Lainsäädäntö

Kunnassa tulee valmistella laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet.

Suotuisa taloudellinen kehitys on hyvinvoinnin perusta. Kunnat toteuttivat sosiaali- ja terveydenhuollon omilla alueillaan lakien ja asetusten mukaisesti vuoteen 2022 asti. Laki määrää, mitkä palvelut kuntien on järjestettävä ja rahoitettava. Tätä varten kunnat saavat valtiolta rahaa eli valtionosuutta. Se määräytyy muun muassa kunnan väestön ikärakenteen, alaikäisten lasten lukumäärän, vanhusten lukumäärän ja työttömyysasteen perusteella.

Vuoteen 2022 asti Terveystieteiden tutkimuskeskus on velvoittanut seuraavaan: ”Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus”.

Asukkaiden hyvinvoinnin edistymisen kannalta olennaista on, millainen painoarvo mitatuille tuloksille laitetaan, mitä johtopäätöksiä niistä tehdään, ja mitä toimintaa se synnyttää tai ei synnytä.

Kuntalain 1 § mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa.

1.3 Laajan hyvinvointikertomuksen hyväksyminen

Savukosken kunnan laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2018–2021 hyväksytään kunnanvaltuustossa. Sen lähtökohtana toimivat edellisen valtuustokauden hyvinvointikertomuksen ja Kuntaliiton ylläpitämän sähköinen hyvinvointikertomus -työkalun rakenne.

Päätyneen valtuustokauden laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu on aloitettu alkuvuodesta 2022. Vuonna 2023 valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen ja siihen sisältyvän katsauksen kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Valtuusto hyväksyy katsauksen perusteella asetettavat kärkitavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman jäljelle jäävälle valtuustokaudelle 2025 loppuun.

Hyvinvointikertomusta voidaan hyödyntää jatkossa talous- ja toimintasuunnittelussa. Hyvinvointisuunnittelu tulee näin ajan tasalle kuluvan valtuustokauden kanssa ja seuraava laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tulevat hyväksytyksi valtuustokaudelle 2026-2029.

Huomioitavaa

- Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyi kunnista hyvinvointialueelle.
- Palveluiden järjestämisvastuiden muutoksien myötä myös lainsäädäntö on muuttunut.
- Kunnalla on edelleen lakisääteinen velvollisuus edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä)

1.4 Indikaattorit hyvinvoinnin arvioinnissa

Hyvinvoinnin nykytilan arviointi perustuu indikaattoreihin, jotka koostuvat omista tuoreista kyselyistä, eri alojen asiantuntijoiden mielipiteistä ja arvioista sekä erilaisista tilastotiedoista.

Savukosken indikaattoritietoja verrataan vastaavan kokosiin Lapin kuntiin sekä Lapin maakunnan, Itä-Lapin seutukunnan ja koko maan keskiarvoihin. Vertailukunniksi on valittu laajassa hyvinvointikertomuksessa Enontekiö, Utsjoki ja Pyhäntä. Pyhäntä sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa, sen etelälaidalla ja siellä oli vuonna 2020 noin 1600 asukasta. Kahden vastaavankokoisen Lapin kunnan lisäksi on hyvä verrata hieman myös eteläisempään kuntaan.

Kuntalaisten hyvinvointiin liittyvää tietoa on saatavilla Kuntaliiton ylläpitämästä sähköinen hyvinvointikertomus -työkalusta, joka kerää uusinta saatavilla olevaa tilastotietoa useista kansallisista tietopalveluista. Indikaattoritietoa täydennetään kunnan omista kyselyistä ja tilastoista saatavalla tiedolla.

Savukosken tiedoissa hyödynnetään Itä-Lapin seutukunnallista tietoa kuntalaisten vähäisen määrän ja yksityisyyden suojan vuoksi. Elo-syyskuussa 2022 Savukosken kuntalaisille oli jaossa sähköinen hyvinvointikysely, jota on hyödynnetty tässä hyvinvointikertomuksessa. Kyselyn avulla on pystytty osittain arvioimaan kuntalaisten tämän hetkistä hyvinvoinnin tilaa sekä toiveita ja ajatuksia tulevaisuuden hyvinvointipalveluista. Kyselyyn osallistui noin 65 eri ikäistä kuntalaista. Kyselylomake perustuu hyvinvointikyselypohjaan, jonka laatimisessa ovat olleet mukana Inarin kunta, Posion kunta, Lapin Liitto, Lapin aluehallintovirasto, Lapin poliisilaitos ja Lapin korkeakoulukonserni.

Vuoden 2019-2022 hyvinvointikertomukseen on valittu indikaattoreita, joiden on katsottu olevan tarkoituksenmukaisia edellisessä hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden seurannan kannalta. Lisäksi on valittu indikaattoreita, joiden pohjalta kunnille maksetaan niin kutsuttua hyte-kerrointa. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Hyte-kerroin on otettu käyttöön vuonna 2020.

1.5 TEA; Terveystiedon edistäminen

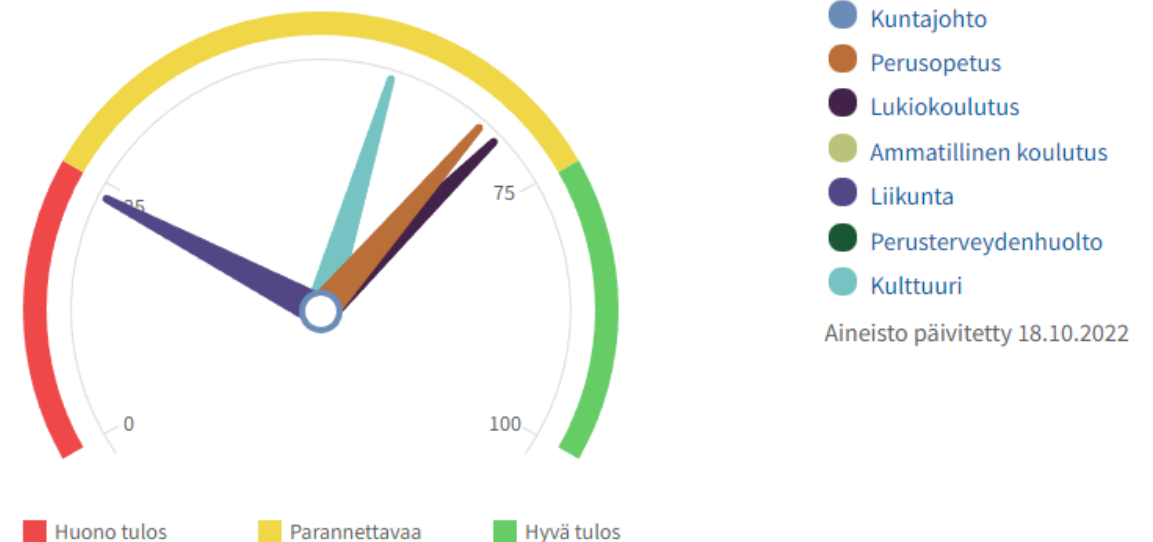
Terveystiedon edistämisaktiivisuutta Savukoskella voidaan tarkastella Terveystiedon ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämän TEAvisari-työkalun avulla, joka kuvaa kuntien toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan eri toimialueilla. TEAvisarin eri osa-alueiden tiedot kerätään kunnilta kahden vuoden välein.

TEAvisarin perusteella Savukosken kunnan terveystiedon edistämisaktiivisuudessa on parannettavaa. Lisäksi kuntajohdon tietoja ei ole päivitetty sitten vuoden 2017. Savukosken terveystiedon edistämisaktiivisuus on heikompi kuin Lapin maakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Vertailukuntiin verrattuna Savukoski on kuitenkin paremmalla tasolla. Tässä on otettava huomioon, että kaikki tietoja ei ole toimitettu tai niitä ei ole raportin laatimisen aikana päivitetty, vaikka kyselyihin on vastattu.

Savukosken kunnan tulisi strategiatasolla perehtyä aiempaa paremmin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan tulisi aktiivisesti seurata terveyden ja hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Kehitettävää on erityisesti kuntalaisten osallistamisessa.

TEAvisarin tuloksia arvioitaessa on huomioitava, että vuoden 2019–2022 hyvinvointisuunnittelu ja sen toimeenpanon aikana tapahtunut hyvinvointityö. Muutokset perusopetuksessa, kuten uusi koulu ja liikunnan edistämisen hankkeet eivät vielä näy TEAvisarin tuloksissa. On odotettavissa siis, että tulokset paranevat tulevina vuosina ja sen tulisi olla tavoite lähtötilanteesta riippumatta.

Kaikki sektorit : Savukoski 2022

2. SAVUKOSKI ELINYMPÄRISTÖNÄ

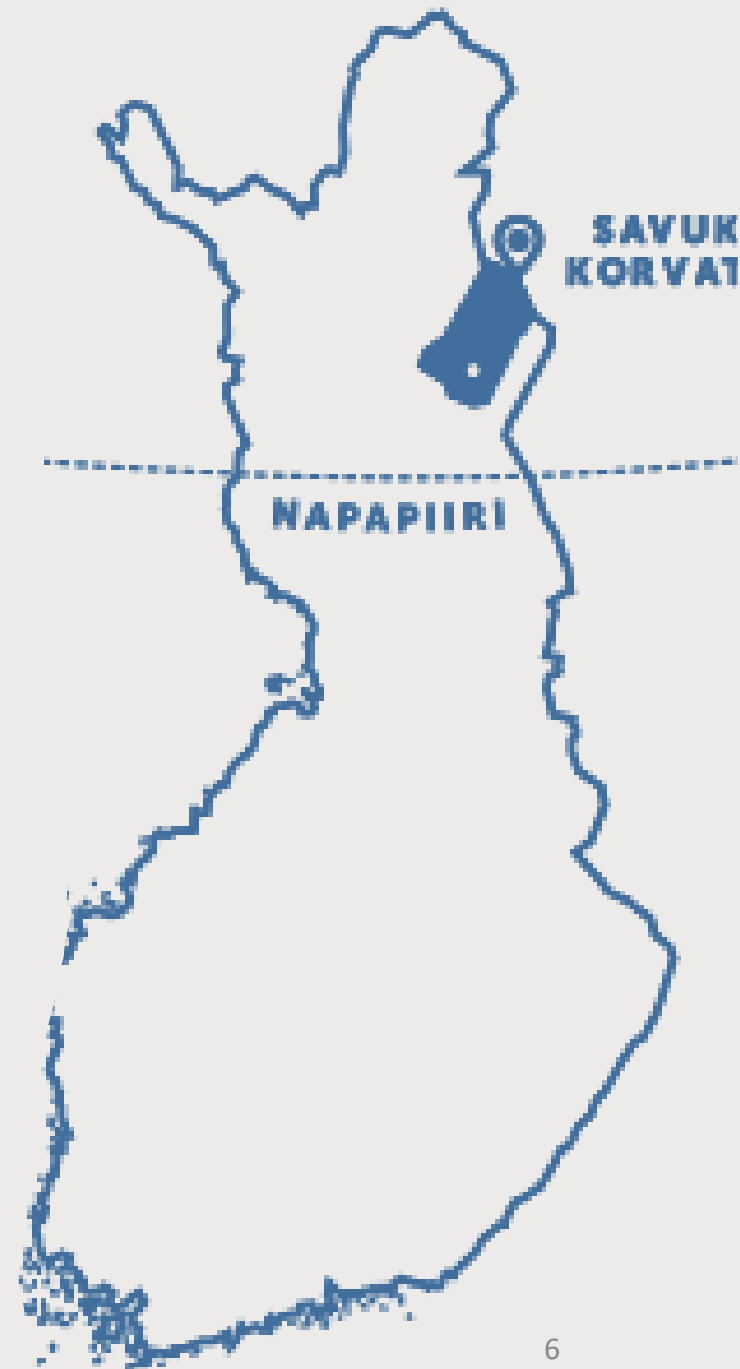
2.1 Yleistä kunnasta

Savukosken kunta on perustettu Keisarillisen senaatin päätöksellä vuonna 1916, mutta kunnassa on ollut asutusta jo esihistorialliselta ajalta. Asutus syntyi jokien varsille hyvien kulkuyhteyksien takia ja hyvät riistamaat ja kalavedet vetivät yhä enemmän ihmisiä asuttamaan kuntaa. Kunnan yksinä voimavaroina ovat vielä tänä päivänäkin hyvät riistamaat ja kalavedet sekä marja- ja sienimaat.

Pinta-alaltaan Savukoski on Suomen harvaan asutuin kunta, 0,15 asukasta/km, ja asutus on keskittynyt kunnan etelä osaan. Pinta-alaa kunnassa on 6470km. Savukoskella on yhteensä kahdeksan kylää: Kuosku, Lunkkaus, Martti, Nousu, Ruuvaoja, Savukosken kirkonkylä, Tanhua ja Värriö.

Savukosken kunnassa tunnusomaista ovat pitkät etäisyydet. Tämä koskee Savukosken kylien etäisyyttä kirkonkylään kuin Savukosken sijaintia suhteessa naapurikuntiin ja isompiin kaupunkeihin. Tyypillistä Savukoskelaista maisemaa ovat laajat erämaat, josta yksittäiset tunturit kohoavat ympäristöään halliten. Noin 1/3 kunnan pinta-alasta on säilytetty erilliseksi luonnonsuojelualueiksi. Luonnolle antavat leimansa myös isot suoalueet sekä useat upeat joet, joista suurin on kunnan maisemaa halkova Kemijoki.

Kunnan voimavarana onkin kaunis, monimuotoinen luonto kaikkine mahdollisuuksineen, Korvatunturia ja Joulupukkia unohtamatta. Savukosken kunta ei yritäkään kilpailla suurien kasvukeskusten kanssa, vaan haluaa profiloitua luonnonläheisenä paikkakuntana, jossa laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut peruspalvelut sekä turvallinen elin- ja toimintaympäristö luovat kestävä perustan elämälle.

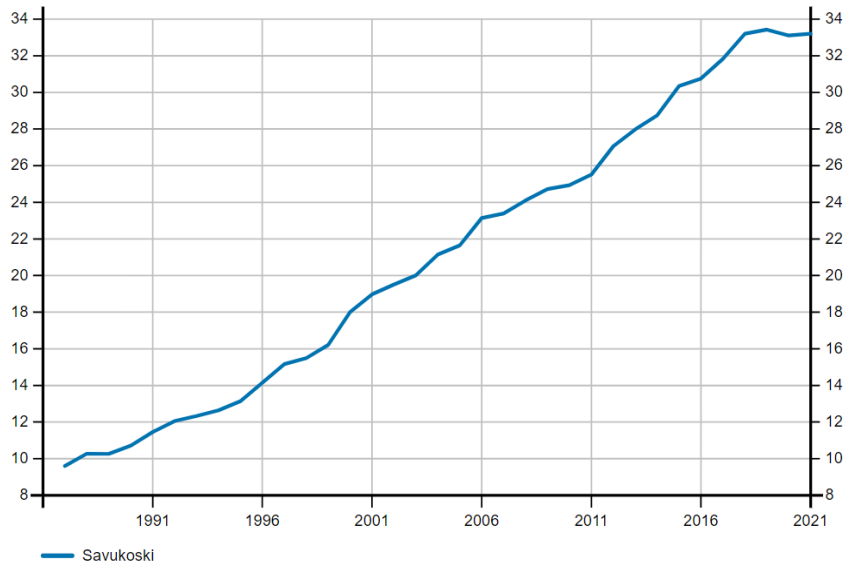
2.2 Väestörakenne

Savukosken väestönkehitys on pysynyt vakaana viime vuosina. Vuonna 2021 Savukosken kunnan asukasluku oli Tilastokeskuksen mukaan 1009, mikä on 3 henkilöä enemmän kuin vuonna 2019.

Savukoskella väestö on huomattavasti iäkkäämpää kuin koko maassa keskimäärin. Vuonna 2021 alle 15-vuotiaita on koko maan keskiarvoa ja vertailukuntia vähemmän. Yli 64-vuotiaita oli huomattavasti koko maan keskiarvoa enemmän. 25–64-vuotiaiden osuus väestöstä on lähellä keskiarvoa.

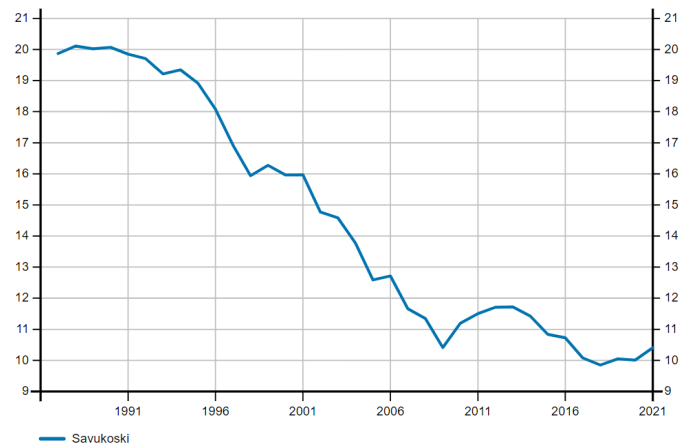
Savukosken väestörakenne 2021 (suluissa 2020): 0–15-vuotiaat 10,4 % (10,0 %) 16–64-vuotiaat 56,4 % (56,9 %) 65 vuotta täyttäneet 33,2 % (33,1 %).

Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2021

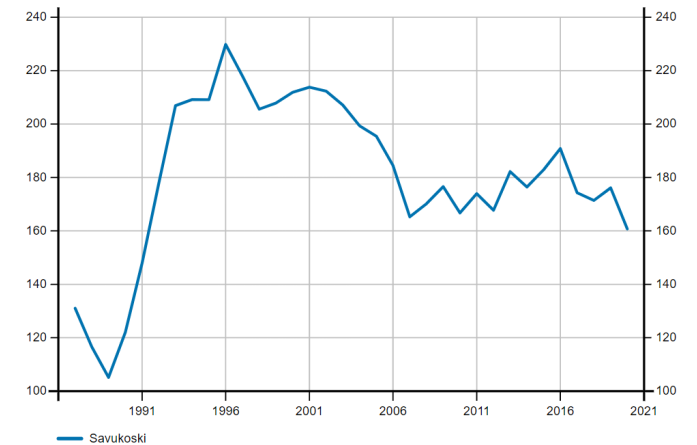
Tilastokeskus

Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2021

Tilastokeskus

Taloudellinen huoltosuhde 1987-2021

Tilastokeskus

Positiivisena kehityksenä on mainittava kuntien välinen muuttovoitto, joka on kehittynyt Savukoskella nopeasti niin, että kuntien välisen tulomuuton ja lähtömuuton erotus on vuonna 2020 yhteensä 18, kun vuonna 2019 se on ollut 6. Muuttovoitto on kasvanut viime vuosina nopeasti.

Savukosken taloudellinen huoltosuhde on laskenut jyrkästi viime vuosina. Vuonna 2020 Savukoskella huoltosuhde oli 160,7, kun se vuonna 2019 oli 176,1. Lapsiperheiden osuus, 30,1 % perheistä, on pienentynyt, ja se on hieman Lapin (34,7 %) ja huomattavasti koko maan (38,3 %) keskimääräistä lapsiperheiden osuutta pienempi.

Työikäisten ja lasten määrän ennakoitaan laskevan ja ikääntyneiden määrän kasvu on selvästi muita ikäryhmiä nopeampaa. Pieni asukasmäärä ja väestön ikääntyminen tuovat omat haasteensa kunnan toimintaan ja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Edelleen tuleekin miettiä erilaisia palveluratkaisuja palveluiden laadusta kuitenkin tinkimättä.

2.3 Työllisyys ja toimeentulo

Kunnan elinkeinorakenne on seuraavanlainen: alkutuotanto 33,5%, jalostus 5,2% ja palvelut 59,8 %. Suurin työllistäjä on Savukosken kunta. Myös mm. porotalous, metsätalous ja matkailu työllistävät.

Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä on kasvanut. Määrä oli vuonna 2021 387 henkilöä. Työllisyysaste oli 69,2%, joista Savukosken kunnan sisällä työskentelevien osuus 70,8%. Työvoiman osuus elokuussa 2022 oli 467.

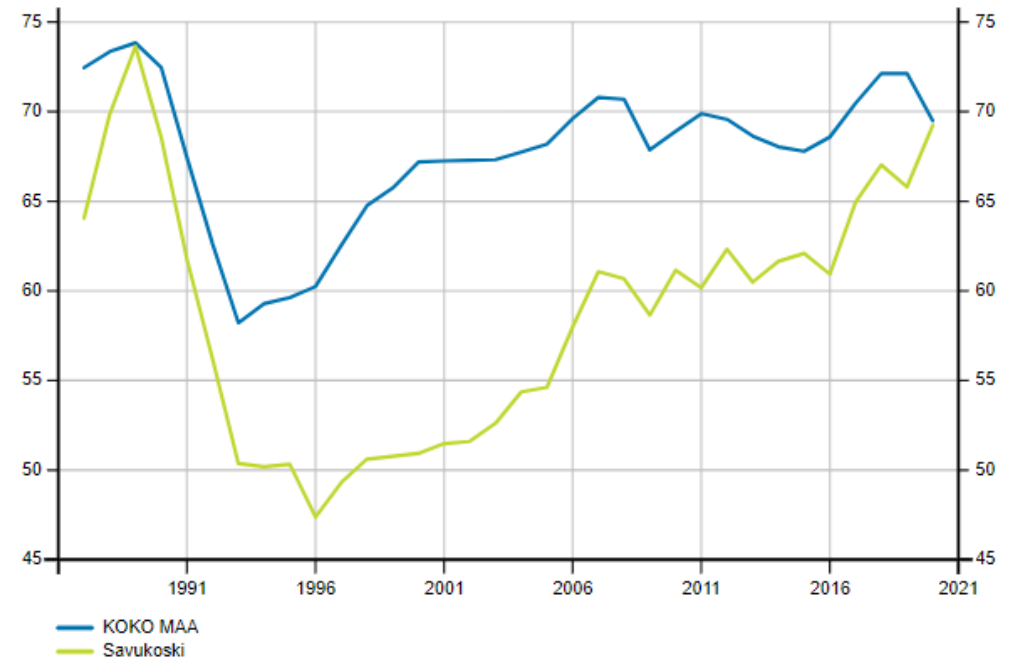
Koneellistamisen vuoksi metsätalouden työpaikat ovat vähentyneet, mutta metsätaloudella on kuitenkin edelleen merkittävä asema. Myös porotalous on kunnassa perinteinen ja edelleen keskeinen elinkeino. Kemi-Sompion paliskunta on Suomen suurin. Porotalous antaa osatuloja vajaalle 200 poronostajalle ja sillä on suuri kulttuurinen ja pitovoimaan vaikuttava merkitys.

Savukoskelle syntyy tällä hetkellä myös uusia yrityksiä eri aloilla. Silti monet yrittäjistä ovat jo iäkkäitä. Tärkeää on pyrkiä turvaamaan sukupolvi- ja omistajanvaihdokset, jotta kunnan palvelut turvataan myös jatkossa.

Työllisyydestä esiin on nostettava erityisesti työllisyysaste, joka on kivunnut valtakunnalliselle tasolle. Työllisyysaste on 18–64-vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä. Se on ollut läpi viime vuosikymmenten merkittävästi heikommalla tasolla kuin muualla Suomessa keskimäärin. Nyt ensi kertaa työllisyysaste on sitten 90-luvun alun samalla tasolla kuin valtakunnallisesti. Työllisyysaste on noussut jo olemassa olevien työllisten henkilöiden vuoksi, sillä pitkäaikaistyöttömyys ei ole näyttänyt laskeneen.

Koronapandemia on vaikuttanut jonkin verran Savukosken elinkeinoihin ja työllisyyteen, mutta vaikutukset ovat todennäköisesti valtakunnan tasoa pienemmät. Sen huomaa myös edellisestä työllisyysasteen valtakunnallisen tason saavuttamisesta. Valtakunnallisesti työllisyys on hieman heikentynyt. Muutoinkin koronapandemian pitkäaikaiset vaikutukset ovat vielä avoinna.

Työllisyysaste 1987-2021

Tilastokeskus

Savukosken työllisyyskehitys on ollut heikkoa, mutta parantunut pandemian aikana ja saavuttanut saman tason kuin Lapissa keskimäärin. Huomattavaa on, että työllisyyskehitys on Savukoskella parempaa kuin muussa maassa tai vertailukunnissa, joissa työllisyys on laskenut.

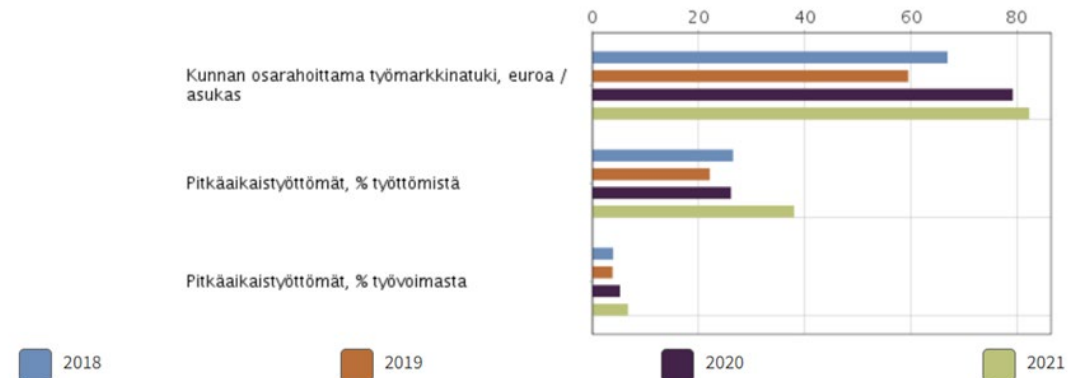
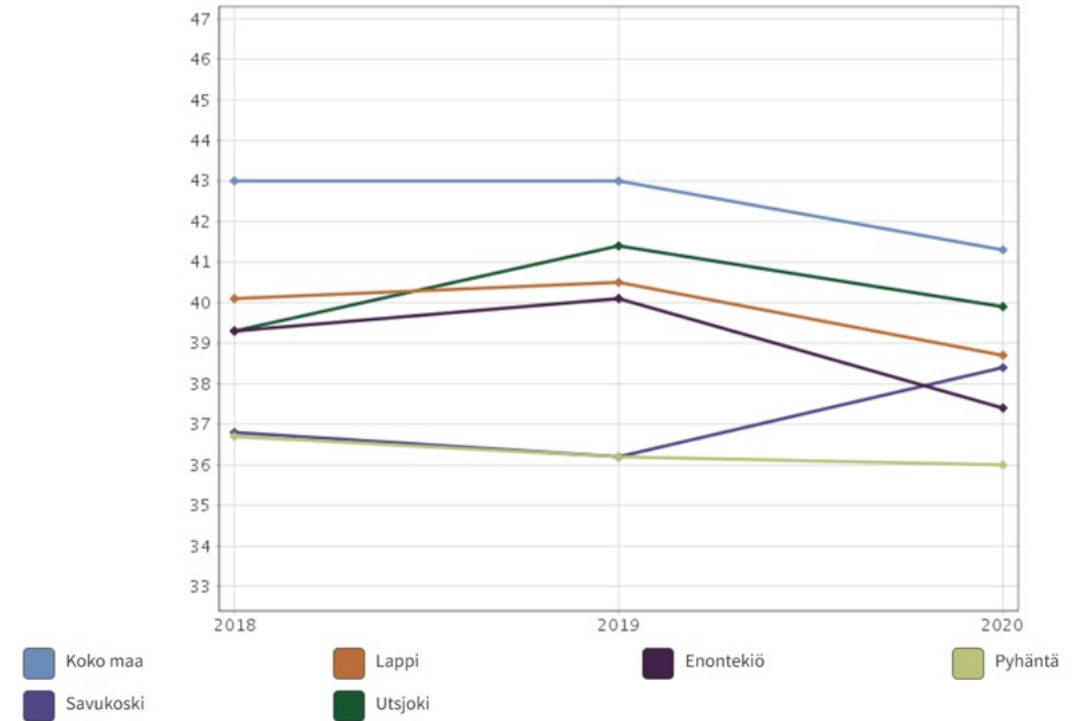
Työttömyys on kuitenkin Savukosken kunnassa haaste. Vuonna 2021 työttömien osuus työvoimasta oli 17,7 % eli on edelleen korkealla tasolla koko maahan verrattuna (vuonna 2018 työttömien osuus työvoimasta ollut 14,7 %). Lapissa työttömyys on korkealla tasolla muutoinkin, vertailukunnista Enontekiöllä työttömyys vastasi Savukosken tasoa. Elokuussa 2022 työttömien osuus työvoimasta oli 15,2 %, mutta työttömyys vaihtelee kausittain.

Myös pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta kääntyi nousuun vuonna 2021 työttömästä työvoimasta 38 % oli pitkäaikaistyöttömiä. Savukosken pitkäaikaistyöttömien määrä on korkea siitä huolimatta, että pitkäaikaistyöttömien määrä on koko maassa kasvanut. Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki on kasvanut sitten vuoden 2020 ja vuonna 2021 sitä maksetaan 82,3 €/as. Työttömien määrä ja siitä koituvat kustannukset ovat vahvasti noususuhdanteessa.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään mahdollisimman monelle pitkäaikaistyöttömälle vähintään lain edellyttämässä laajuudessa. Kunnassa toteutettavalla palkkatukityöllistämällä pitkäaikaistyöttömien työmarkkinavalmiudet paranevat. Toiminnalla on myös taloudellisia vaikutuksia sekä yksilön, että kuntatalouden tasolla.

Vaikeasti työllistyviä, eli rakennetyöttömiä oli Savukoskella vuonna 2021 oli 9,3 % 15-64 –vuotiaista kuntalaisista. Se on hieman vertailukuntia enemmän. Työttömyyttä Savukoskella voidaan pitää rakenteellisena, kun se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on parantunut ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula.

Työlliset, % väestöstä info ind. 2328

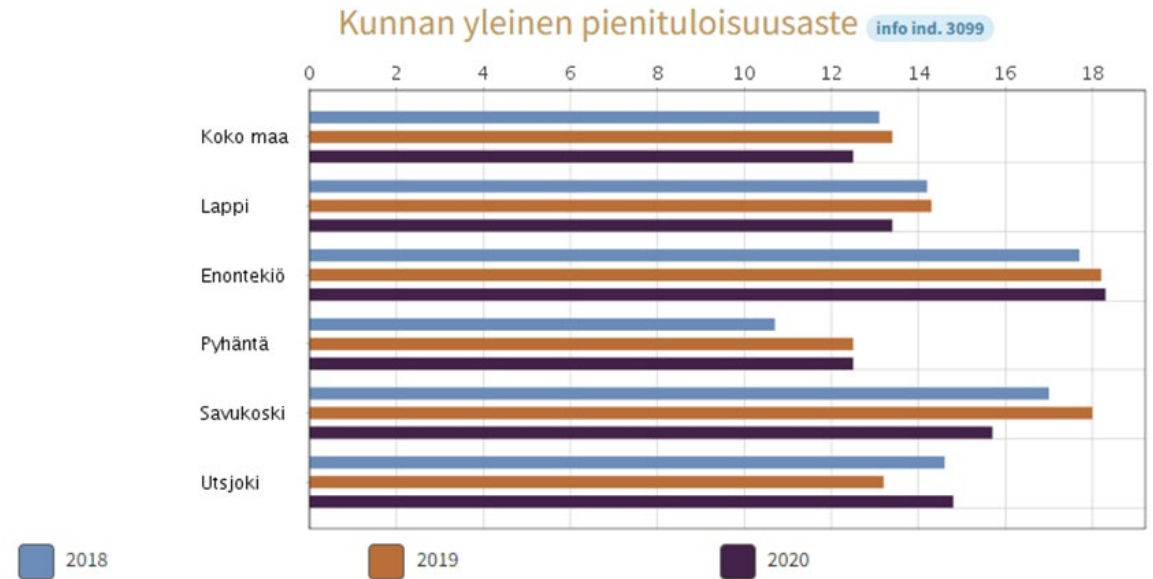
Veronalaiset ansiotulot vuonna 2020 olivat keskimäärin 22 700 €. Veronalaiset ansiotulot ovat hieman kasvaneet viime vuosina ja saajien määrä on pysynyt vakaana. Ansiotulojen määrä on vastaava vertailukuntiin nähden.

Väestörakennetta mitataan ns. taloudellisella huoltosuhteella, jossa lasketaan kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Savukosken taloudellinen huoltosuhte on laskenut jyrkästi viime vuosina. Vuonna 2020 Savukoskella huoltosuhte oli 160,7, kun se vuonna 2019 oli 176,1.

Vuonna 2020 koko Suomessa oli yhteensä 678 000 pienituloista. Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti (ns. ekvivalentti rahatulo) ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien ekvivalenttien käytettävissä olevien rahatulojen mediaanitulosta. Tämän tulorajan alapuolelle jäävien osuutta väestöstä kutsutaan pienituloisuusasteeksi. Pienituloisuuden euromääräinen raja vaihtelee vuosittain. Määritelmä perustuu Euroopan unionin tilastolaitoksen Eurostatin suosituksiin.

Vuonna 2019 pienituloisuusraja oli yhden henkilön taloudella 15 330 euroa vuodessa eli 1 280 euroa kuukaudessa. Tuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista ja tulonsiirroista.

Savukosken yleinen pienituloisuusaste oli vuonna 2020 oli 15,7%. Vuonna 2017 se oli 17,2 % eli se on laskenut 1,5 %. Vaikka Savukosken pienituloisuusaste on laskenut, se on kuitenkin korkeampi kuin Lapissa ja koko maassa keskimäärin. Lapin vertailukuntiin verrattuna pienituloisuus on samalla tasolla.

2.1 Ennakkopidätyksen alaiset ansiotulot alueittain muuttujina Alue, Erä, Verovuosi ja Tunnusluvut

	2018		2019		2020	
	Saajien lukumäärä	Keskiarvo	Saajien lukumäärä	Keskiarvo	Saajien lukumäärä	Keskiarvo
Savukoski						
Ansiotulot yhteensä	887	21 645	885	22 017	887	22 700

Vuonna 2020 toimeentulotukea pitkäaikaisesti sai 0,7 % savukoskelaisista. Osuus on pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuus mittaa todellista köyhyyttä paremmin kuin kaikkien toimeentuloasiakkaiden osuus väestöstä. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavilla on myös suurempi kasautuvan syrjäytymisen riski. Näin ollen on tärkeää, että osuus saadaan pidettyä pienenä jatkossakin.

Toimeentulotukea on vuonna 2021 jaettu 31,7 €/asukas. Määrä on pienentynyt huomattavasti edellisistä vuosista ja on verrattain alhainen. Tämä kertoo perusturvan olevan kuntalaisilla hyvällä tasolla ja ongelmat on pystytty ennaltaehkäisemään ennen toimeentuloturvan tarvetta.

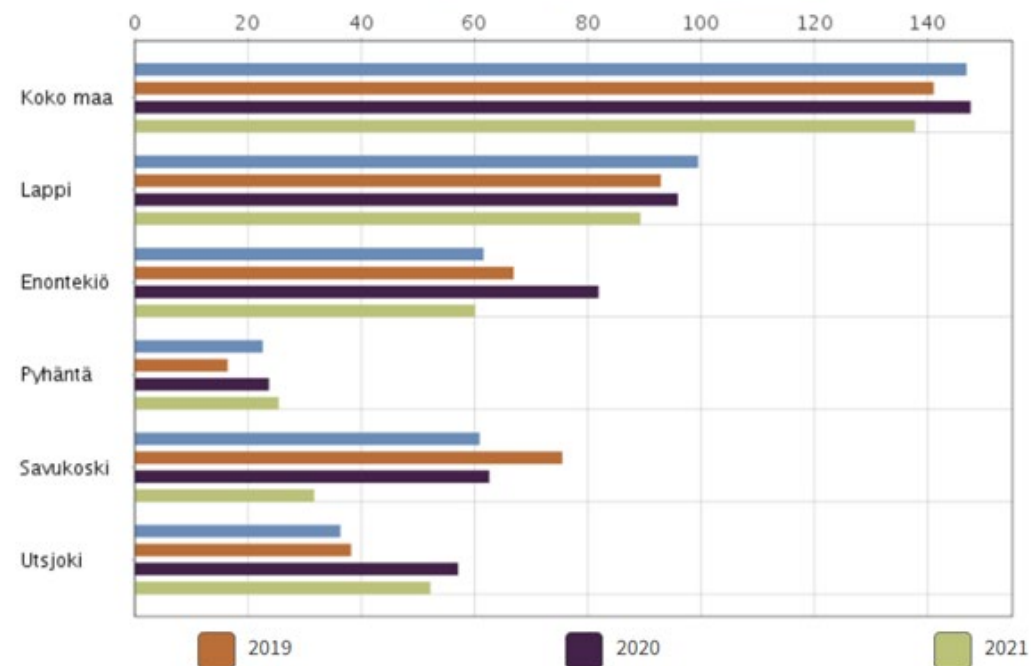
Köyhyyttä mitataan niin sanotun suhteellisen köyhyysasteen avulla. Kotitalous on köyhä silloin, kun sen käytävissä olevat tulot ovat alle 60 % väestön keskimääräisestä käytävissä olevasta tulosta. Työelämän ulkopuolella olevien köyhyysriski on moninkertainen työssä käyviin verrattuna.

Kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa ovat ihmiset, jotka ovat pitkään eläneet pelkän perustoimeentulon varassa. Heidän tulonsa koostuvat yleensä useista päällekkäisistä tukimuodoista.

Eryisesti pitkäaikaistyöttömyys ajaa ihmisiä köyhyyteen ja useiden tukimuotojen varaan. Perusturvan varassa elävien köyhyysriski on tänä päivänä paljon suurempi kuin se oli parikymmentä vuotta sitten.

Köyhyys on yhteydessä useisiin hyvinvoinnin vajeisiin kuten pitkäaikaiseen työttömyyteen, heikkoihin työolosuhteisiin ja raskaaseen työhön, alhaiseen asumistasoon, heikkoon terveydentilaan, terveyttä vaarantaviin+ elintapoihin sekä sosiaalisen tuen puutteeseen. Nämä tekijät kasautuvat vaihtelevina yhdistelminä samoihin väestöryhmiin.

Toimeentulotuki, euroa / asukas [info ind. 453](#)

2.4 Liikunta

TEAvisarin mukaan Savukosken terveydenedistämisasiivisuudessa on parannettavaa liikunnan osa-alueella. Liikunnan osa-alueen terveydenedistämisasiivisuus on hieman huonommalla tasolla kuin Lapissa ja huomattavasti huonommalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin. Kehitettävää on erityisesti organisaatiotason sitoutumisen, osallisuuden ja muiden ydintoimintojen osa-alueilla.

Osallisuuden lisäämiseksi tulisi kiinnittää huomiota vaikutusten ennakoarviointiin. Huomioitavaa on, että osallistamista on tehty päätöksenteossa esimerkiksi koulun liikuntasalin osalta EVA-arvioinnin myötä. Tämä toiminta ei näy TEAvisarin tuloksissa. Ydintoiminnoista liikuntaneuvonta ja liikuntaryhmät liikkumiseen aktivointia tarvitseville vaatisi kehittämistä ja siihen onkin aloitettu vuonna 2022 liikuntatoimen hanke yhdessä Pelkosenniemen kanssa. Lisäksi olisi syytä kiinnittää huomiota esimerkiksi varhaiskasvatuseriköiden liikunnan suunnitelmiin.

Vapaa-aikatoimi järjestää erilaisia liikuntatapahtumia ja matalan kynnyksen liikuntakerhoja. Ohjaustoiminnassa painottuvat erityisryhmät ja koululaiset. Savukosken liikuntapaikkojen riittävyys on kohtuullisella tasolla. Kunnassa on liikuntasali sekä kuntosali, jota 2. asteen opiskelijat voivat käyttää maksutta sekä työttömät ja eläkeläiset puoleen hintaan. Maksut ovat muillekin käyttäjille kohtuullisia. Kuntosalilla on pidetty vuoden 2021 aikana säännöllisesti ilmaisia ohjattuja kuntosalivuoroja työkäisille ja eläkeläisille.

Liikuntapaikkojen esteettömyyteen on kiinnitetty huomiota. Kunnassa on myös erinomaiset ulkoilumahdollisuudet kuten pururata sekä ladut ja lukuisat retkeilyreitit. Lisäksi koulun pihaa kehitetään kaikkien kuntalaisten tarpeisiin sopivaksi liikuntapaikaksi.

Liikunta : Savukoski 2020

	Savukoski	Koko maa
Liikunta	24	72
Sitoutuminen	9	69
Johtaminen	33	72
Seuranta ja tarveanalyysi	5	65
Voimavarat	61	60
Osallisuus	0	94
Muut ydintoiminnot	35	74

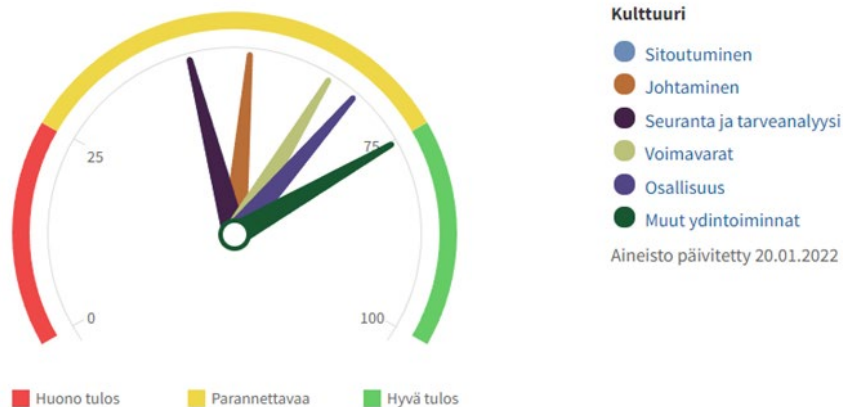
2.5 Kulttuuri

Terveydenedistämisasiivisuuden uusin mittari on kulttuuri. Kulttuuritoiminta on Savukoskella kohtuullisella tasolla, joskin parannettavaa löytyy. Kulttuuria tulisi strategiatasolla painottaa tulevaisuudessa enemmän. Kunnan toiminnan suunnittelussa (maankäyttö, kaavoitus, strateginen suunnittelu) tulisi huomioida kulttuuriympäristön ylläpito ja kehittämistä asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisäämisessä.

Savukosken kunta, Kemijärven kansalaisopisto ja Koillis-Lapin musiikkiopisto järjestävät monipuolista liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa kunnan alueella. Savukoskella vieraillee musiikin, teatterin ja muiden esittävien taiteiden vierailuesityksiä. Kulttuuritoimi järjestää kaksi retkeä vuosittain, toisen keväällä ja toisen syyskaudella. Asiakkaat voivat esittää vierailukohdetta ja toivottua ajankohtaa kulttuuritoimeen.

Kirjaston palveluja tarjotaan Savukoskella yhteistyössä Sompion kirjaston kautta ja kirjastoauto kulkee Sodankylästä Värriöllä ja Tanhuassa. Kirjasto järjestää perustoimintansa lisäksi erilaisia tapahtumia. Elokuvia esitetään muutamia kertoja vuosittain koululla ja opastuskeskuksessa.

Kulttuuri : Savukoski 2021

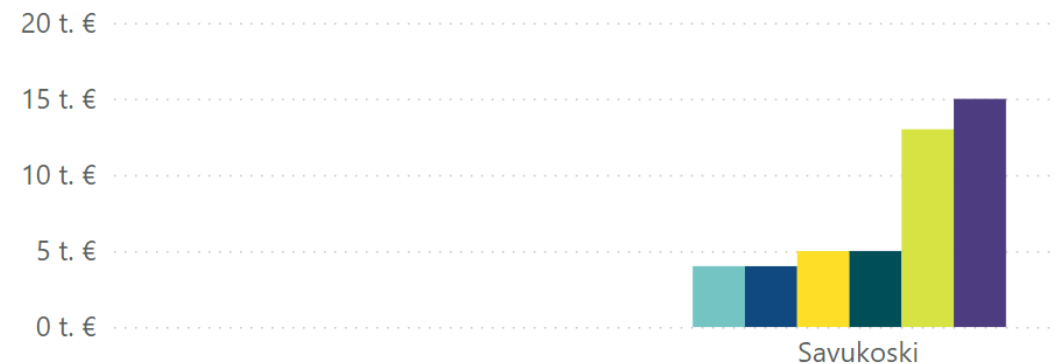
Kunta järjestää eri ikäryhmille suunnattua kulttuuritoimintaa omalla toimintaperiaatteellaan, jossa painotetaan historiaa ja taidetta. Vuosittain toistuvia alueen suurimpia kulttuuritapahtumia ovat Kuivalihamarkkinat pääsiäislauantaina, Savukoskipäivät heinäkuun alussa, SompioRock syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna, sekä Joulupukin liikkeellelähtö marras- joulukuun vaihteessa. Tapahtumat on järjestetty yhdessä paikallisten yhdistysten, yritysten ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

Vuosina 2021-2020 on koronapandemian vuoksi jäänyt pitämättä vuosittaisia päätapahtumia, kuten Kuivalihamarkkinat. Kulttuuritarjontaa ja tapahtumia pyrittiin viemään koronasulkujen aikaan verkkoon mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuritoimen alla toimii museotoimi, johon on panostettu viime vuosina voimakkaasti. Museotoimen tehtävänä on paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen ja tunnetuksi tekeminen. Pääasiainen museokohde Savukoskella on Puistolan kotiseututalo, joka on paikallismuseo. Lisäksi museotoimella on erilaisia vaihtuvia hankkeita ja näyttelyitä.

Toimintakulut yhteensä tehtävittäin (Museo- ja näyttelytoiminta)

Vuosi 2015 2016 2017 2018 2019 2020

3. HYVINVOINNIN TILA JA HAASTEET

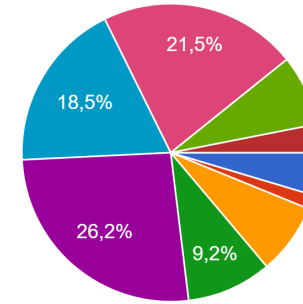
3.1 Koettu hyvinvointi yleisesti

Yleisesti voidaan sanoa, että Savukoskella hyvinvointia luovat pienen paikkakunnan turvallisuus, luonto ja sen tarjoamat mahdollisuudet harrastuksiin sekä työhön ja toimeentuloon, perhe ja yhteisöllisyys sekä alueen tavat ja tottumukset.

Savukoskelaisilta kysyttiin heidän hyvinvoinnistaan kyselytutkimuksessa elo-syyskuussa 2022. Kyselyyn vastasi 65 henkilöä kattavasti eri ikäryhmistä ja erilaisista elämäntilanteista. Naiset vastasivat huomattavasti aktiivisemmin (81,5% vastaajista) kuin miehet. Savukoskelaisten hyvinvoinnin lähteitä ovat mm. liikunta, luonto, yhteisöllisyys, omaehtoisuus, perhe, tukiverkostot, lemmikit, työ sekä sosiaaliset suhteet. Savukosken voimavaroiksi koetaan rauhallisuus, turvallisuus, luonto, puhdas luonto ja yhteisöllisyys.

Mihin ikäryhmään kuulut?

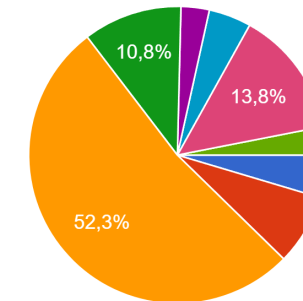
65 vastausta

- Alle 16 vuotias
- 16-17 vuotta
- 18-24 vuotta
- 25-34 vuotta
- 35-44 vuotta
- 45-54 vuotta
- 55-64 vuotta
- 65-74 vuotta
- 75 vuotta täyttänyt

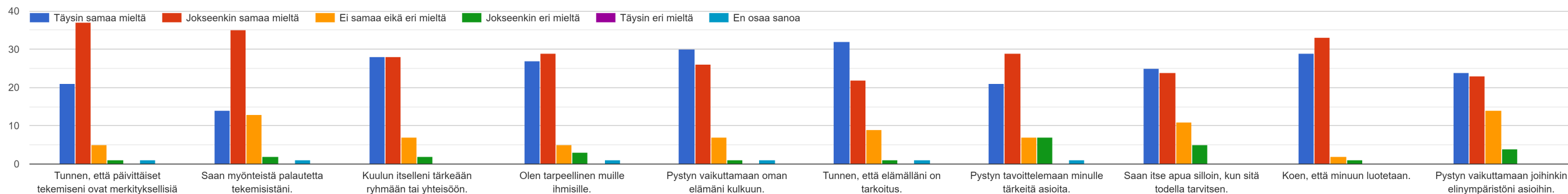
Oletko tällä hetkellä pääasiassa...

65 vastausta

- Koululainen
- Opiskelija, lisäkoulutuksessa tai palkattomassa työharjoittelussa
- Palkkatyössä (mukaan lukien palkaton työ yrityksessä, oppisopimuskoulutus j...)
- Peruselinkeinojenharjoittaja/yrittäjä (p...)
- Muun alan ammatin harjoittaja/yrittäjä
- Työtön
- Eläkkeellä
- Perhevapaalla

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Merkitse jokaisen väittämän kohdalle se vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten omaa kokemustasi.

Pääosin vastaajat kokivat hyvinvointinsa olevan hyvällä tasolla. Savukoski koetaan hyvänä paikkana elää. Valtaosalle Savukoskelta löytyy mielekästä tekemistä.

Kyselytutkimuksen perusteella koettu savukoskelaisuus oli vahvaa. Merkittävintä oli, että moni savukoskelaiseksi itsensä tunteva kokee lisäksi juuriensa olevan tavalla tai toisella Savukoskella. Ne vastaajat, jotka eivät koe olevansa savukoskelaisia, ovat kyselyn perusteella usein muualta muuttaneita ja heillä näyttää olevan haasteita kotiutua.

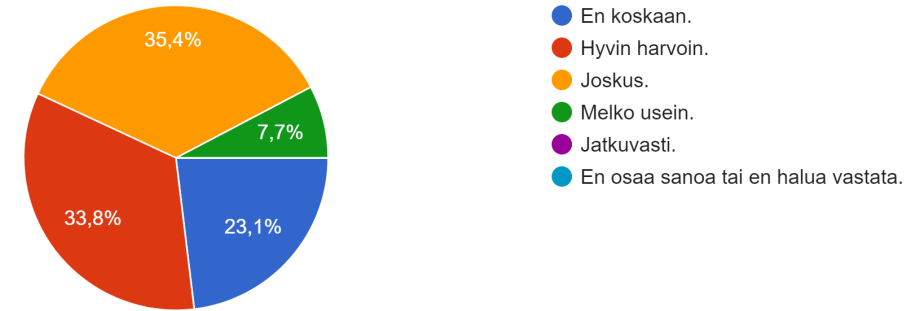
Savukoskelaiset kyselyyn vastaajat kokevat, että yhteisöllisyys luo heille hyvinvointia. Siitä huolimatta alueen yhteisöllisyys koetaan vastaajien kesken puutteellisenä.

Hyvinvoinnin vaje näkyy vastaajissa yksinäisyyden ja univaikeuksien muodossa. Yksinäisyydestä kärsi 7,7 % vastaajista melko usein ja joskus yksinäisyydestä koki kärsivänsä 35,4 %. Myös uniongelmia ja haittaavaa väsymystä vaikutti olevan useilla vastaajista.

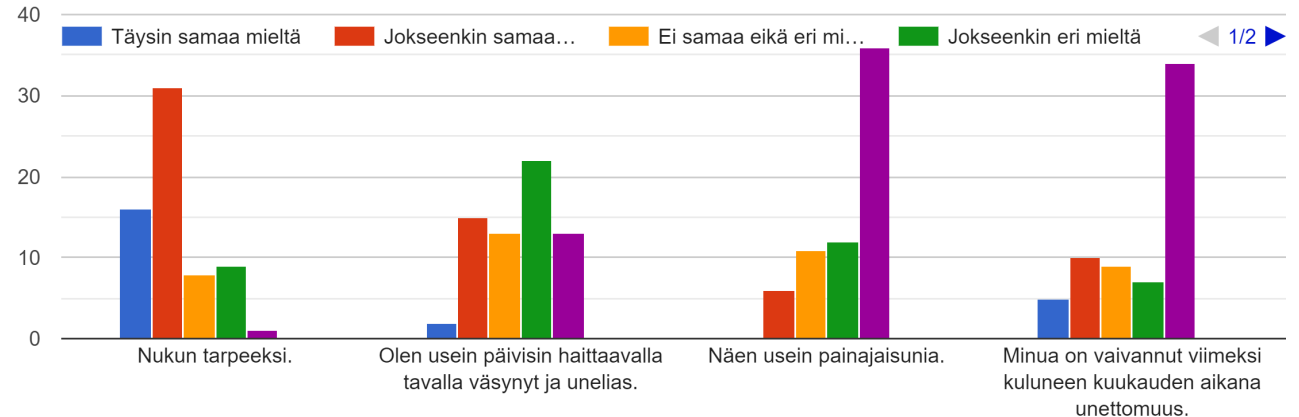
Riippuvuudet esiintyvät lähinnä rahapelaamisen muodossa. Alkoholia vastaajat käyttävät pääosin kohtuudella, mutta on myös runsaasti niitä, jotka käyttävät kuusi tai useamman annoksen kerran kuukaudessa tai viikossa. Vain pieni osa on kokenut alkoholin aiheuttavan arkielämän ongelmia.

Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

65 vastausta

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Merkitse jokaisen väittämän kohdalle se vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten omaa kokemustasi.

3.2 Terveydentila ja sairastavuus

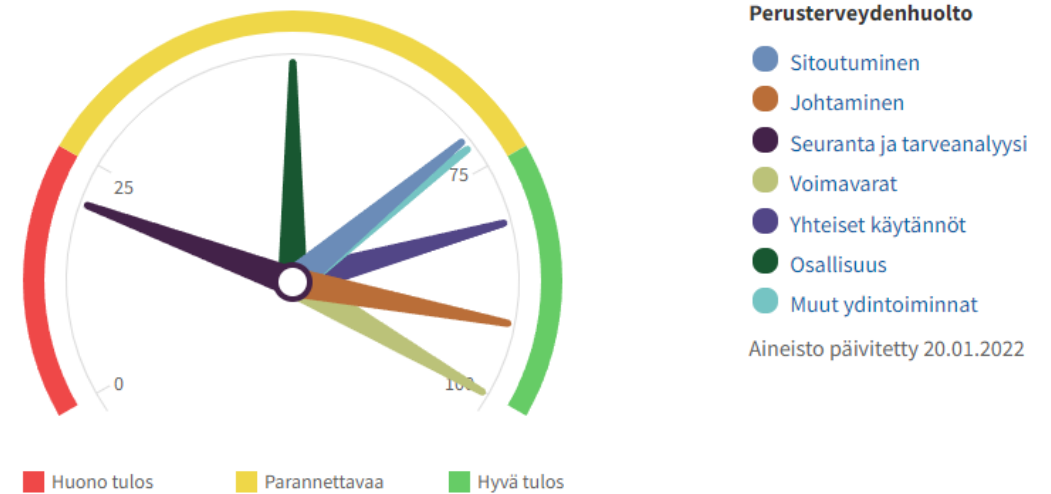
Terveydenedistämiskiivisuus perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä Savukoskella oli 69 vuonna 2020. Pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämiskiivisuus toteutuu kunnassa. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Savukosken pistemäärä on parempi kuin vertailukunnissa. Koko Lapissa pistemäärä oli 49 ja koko Suomessa 67.

Savukosken terveydenedistämiskiivisuudessa perusterveydenhuollon osa-alueella paljon hyviä tuloksia. Tätä toimintaa ohjasi Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä, joka purettiin perusterveydenhuollon siirtyessä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Terveydenedistämiskiivisuus on parantunut huomattavasti vuodesta 2016 lähes kaikilla osa-alueilla ja se on hieman koko maan keskiarvoa paremmalla tasolla. Kehitettävää on väestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden seurannan, väestöryhmittäin tehtävän tarveanalyysin sekä johtoryhmälle ja luottamushenkilöille raportoinnin on puutteellista tai tietoa ei ole. Lisäksi olisi syytä kehittää kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamistapoja päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Sitoutuminen erilaisiin toimenpideohjelmiin saisi vielä kehittyä sekä olisi panostettava omahoitoa ja ennaltaehkäisevää toimintaa ohjaaviin ryhmiin ja neuvontaan.

Perusterveydenhuollossa käytettävissä olevat voimavarat eli henkilöstömitoitus oli seurantajaksolla erinomaisella tasolla. Myös johtaminen sekä neuvonnan ja ohjauksen sekä varhaisen puuttumisen yhteiset käytännöt olivat hyvällä tasolla. Pääosin siis perusterveydenhuollon terveydenedistämiskiivisuus on ollut hyvällä ja erinomaisella tasolla. Viime vuosien selkeä aktiivisuus ja hyvät tulokset ovat seudulle tärkeitä edistysaskelia, kun perusterveydenhuolto siirtyi hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Perusterveydenhuolto : Savukoski 2020

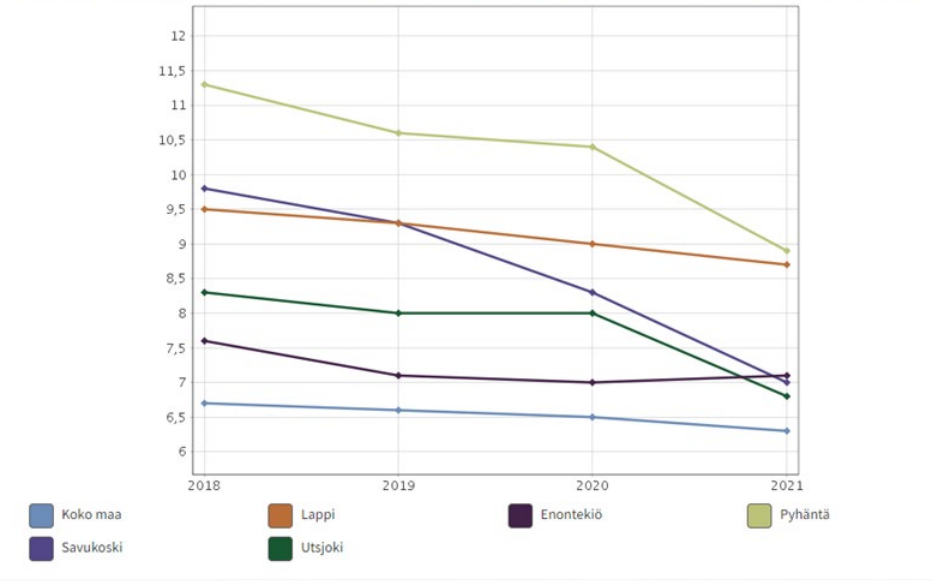
Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100). Luvut perustuvat kolmeen rekisterimuuttuun:

- kuolleisuus, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä ja erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin tai ruokavaliokorvauksiin oikeutettujen osuus väestöstä.

Savukoskelaisten sairastavuus oli 2017-2019 ikävakioidussa indeksissä 107,2. Savukosken sairastavuusindeksi on Lapin muihin kuntiin vertailtuna matalampi. Kelan sairastavuusindeksin mukaan sairastavuus Savukoskella vastaa vertailukuntia. Sairastavuusindeksi on laskenut koko 2000-luvun ajan, kunnes on kääntynyt nousuun vuodesta 2015. Kansantauti-indeksi toisaalta on vertailukunnista pienempi vain Utsjoella. Kansantauteihin lasketaan tässä tapauksessa diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta, nivelreuma, astma, verenpainetauti ja sepelvaltimotauti.

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on pysynyt vakaana. Savukoskella vuonna 2021 työkyvyttömyyseläkettä sai 7 % 25–64-vuotiaista vastaavan ikäisestä väestöstä. Osuus saman tasoinen kuin Lapissa ja vertailukunnissa.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä Info ind. 306

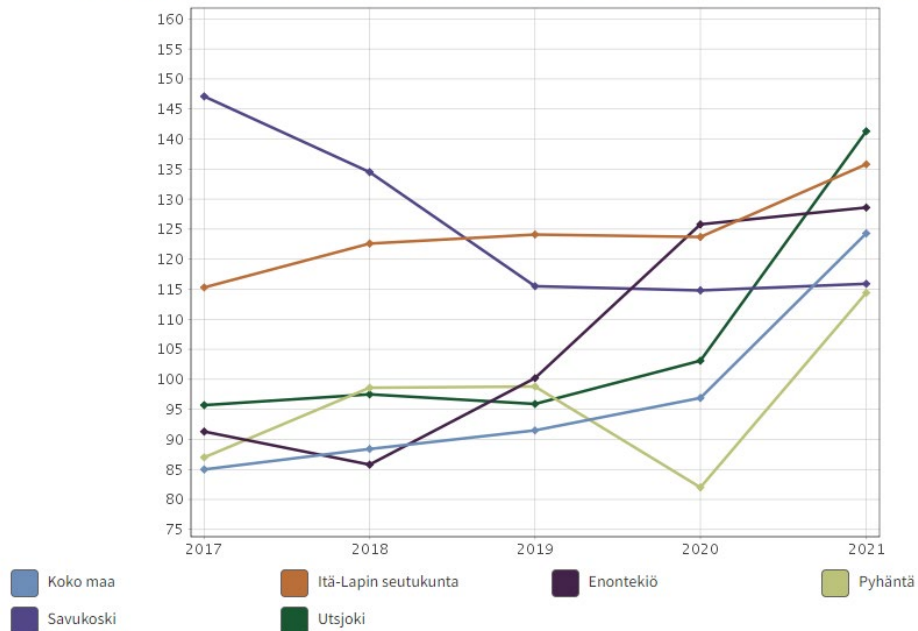

Osoitin	Alue	Arvo	0	Arvo 100
▼ THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu				
	Savukoski	107,2		
	Pyhäntä	116,0		
	Enontekiö	102,2		
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu	Utsjoki	114,9		

Vuonna 2021 sairauspäivärahaa sai 115,9 työkäistä 1000 vastaavan ikäistä kohti. Savukoskella sairauspäivärahan saajien lukumäärä on laskenut huomattavasti ja on valtakunnallista tasoa huomattavasti alhaisempi, kun taas vertailukunnissa ja koko maassa sairauspäivärahojen saajien määrä on lisääntynyt.

Vuonna 2020 perusterveydenhuollon avohoidon käyntejä oli 5781 / 1000 asukasta. Käyntejä asukasta kohti oli huomattavasti enemmän kuin koko maassa keskimäärin tai Pyhännällä, mutta vähemmän kuin Utsjoella ja muissa Itä-Lapin seutukunnissa. Käyntien määrä on pysynyt samalla tasolla vuosia. Sinänsä käyntien määrä ei välttämättä kerro pelkästään sairastavuudesta, vaan voi kertoa osaltaan myös perusterveydenhuollon hyvästä saavutettavuudesta.

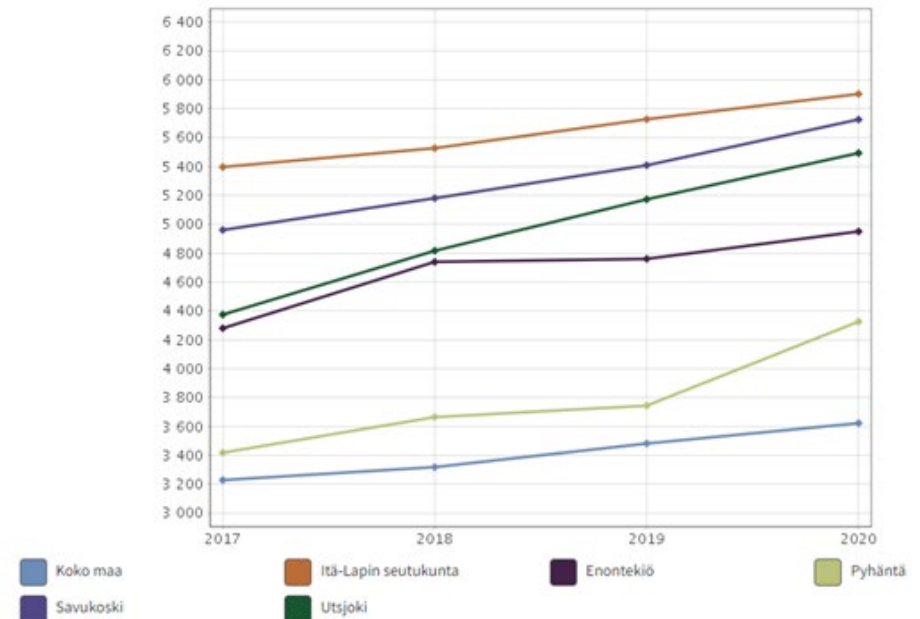
Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä [info ind. 475](#)

Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon avohoitokäyntejä oli 1700,7 / 1000 asukasta. Erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrä on kasvanut kaikkialla. Savukoskella ja Itä-Lapin seutukunnissa käyntejä on enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Vuonna 2021 sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset olivat 5725 euroa asukasta kohti. Kustannukset olivat kasvaneet vuodesta 2017 noin 800 eurolla. Kustannukset ovat suuremmat kuin keskimäärin ja liki samalla tasolla kuin Itä-Lapin seutukunnissa. Itä-Lapin seutukunnissa ja vertailukunnissa kustannusten nousu on ollut tasoltaan samaa luokkaa.

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-), euroa / asukas [info ind. 1073](#)

Vuonna 2020 mielenterveyssyistä johtuvia perusterveydenhuollon avohoitokäyntejä oli 260 /1000 täysi-ikäistä savukoskelaista. Käyntejä suhteessa asukaslukuun oli noin kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2018. Mielenterveyshuollon avohoidon käyntien määrä vertailukunnissa ja valtakunnallisesti vaihtelee voimakkaasti. Savukoskella käyntien määrä on kivunnut selvästi valtakunnallista tasoa korkeammalle kahdessa vuodessa. Mielenterveyssyistä johtuvien avohoitokäyntien lisääntyminen saattaa kertoa osaltaan siitä, että palvelujen tarjonta on parantunut ja palvelujen piiriin hakeudutaan aiempaa matalammalla kynnyksellä. Näissä tilastoissa ei myöskään vielä näy koronapandemian vaikutukset.

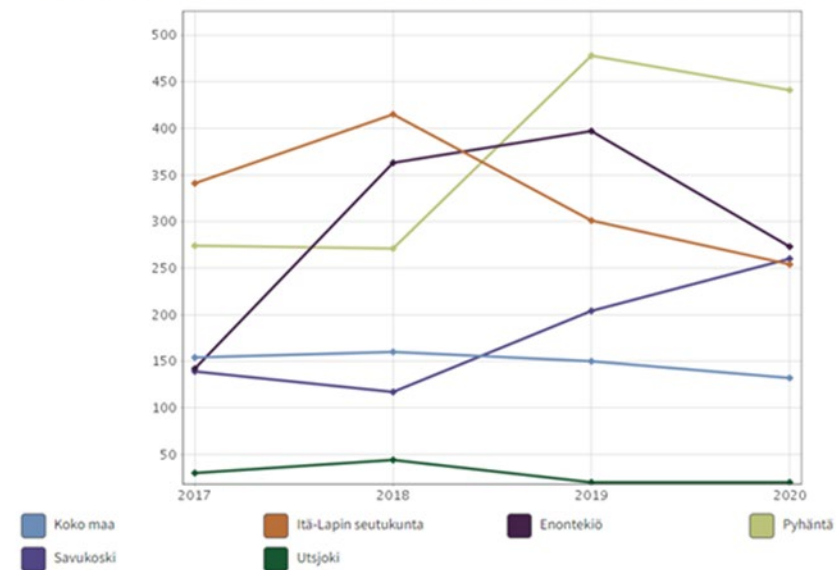
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäyntien indikaattori mittaa aikuisten mielenterveyden avohoitopalvelujen käyttöä. Sen sijaan mielenterveyspalveluiden käytön ei voida sanoa mittaavan mielenterveysongelmien yleisyyttä alueella, sillä kaikki palvelua tarvitsevat eivät välttämättä hae tai saa tarvitsemaansa palvelua, tai ovat hoidossa muualla kuin kunnan järjestämissä perustason palveluissa.

Mielenterveyslaki korostaa avohoidon asemaa ensisijaisena hoitomuotona mielenterveyshäiriöistä kärsivän potilaan hoidossa. Mielenterveyspalvelut on ensisijaisesti järjestettävä avopalveluina sekä niin, että oma-aloitteista hoitoon hakeutumista ja itsenäistä suoriutumista tuetaan. Sairaalahoittoa tarvitaan vähemmän niillä alueilla, joilla mielenterveyden avohoitotoimii hyvin.

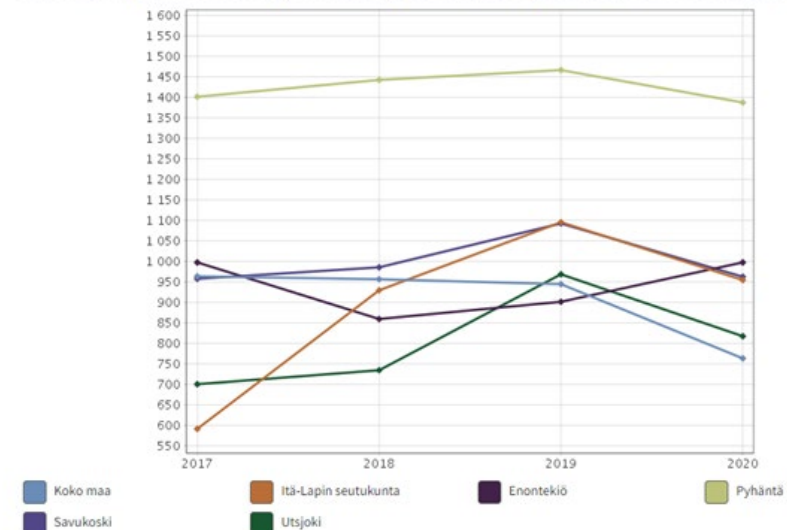
Mielenterveyden avohoitokäyntien rinnalla olisi hyvä tarkastella psykiatrian laitoshoidon kokonaiskuvan saamiseksi.

Vuonna 2020 suun terveydenhuollon kokonaiskäyntimäärä oli 963. Asiakkaita oli yhteensä 385, joten jokaisella asiakkaalla oli keskimäärin 2,5 käyntiä. Kokonaisasiakasmäärä ja käyntimäärä on pysynyt edellisiin vuosiin verrattuna liki samana. Ikäihmisten suun terveydenhuollon käyntimäärät ovat pysyneet vakaana, mutta työikäisten käynnit ovat lisääntyneet.

Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 asukasta Info ind. 2458

Suun terveydenhuollon käynnit terveyskeskuksissa yhteensä / 1 000 asukasta Info ind. 2462

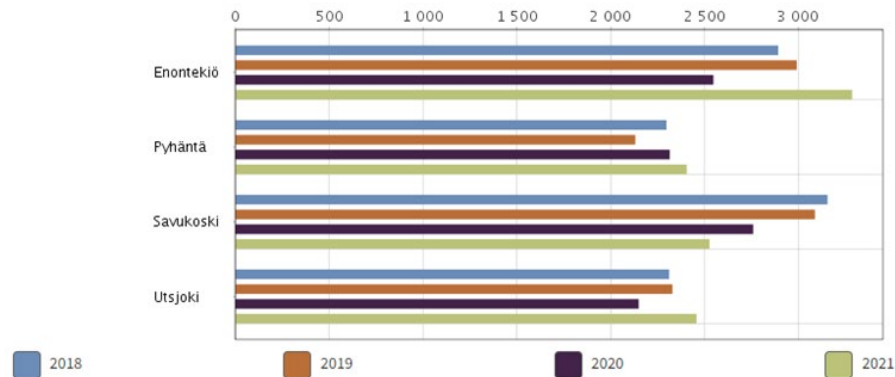

3.3 Lapset ja lapsiperheet

0 - 15-vuotiaita on 11,1 % Savukosken väestöstä. Lapsia on prosentuaalisesti vähemmän kuin vertailukunnissa, mutta määrä on pysynyt vakaana viime vuodet. Lapsiperheiden osuus, 30,1 % perheistä, on pienentynyt. Se on hieman Lapin (34,7 %) ja huomattavasti koko maan (38,3 %) keskimääräistä lapsiperheiden osuutta pienempi. Vuonna 2021 perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnejä oli 2526 / 1000 asukasta, mikä on hieman vähemmän kuin Lapissa tai koko maassa keskimäärin.

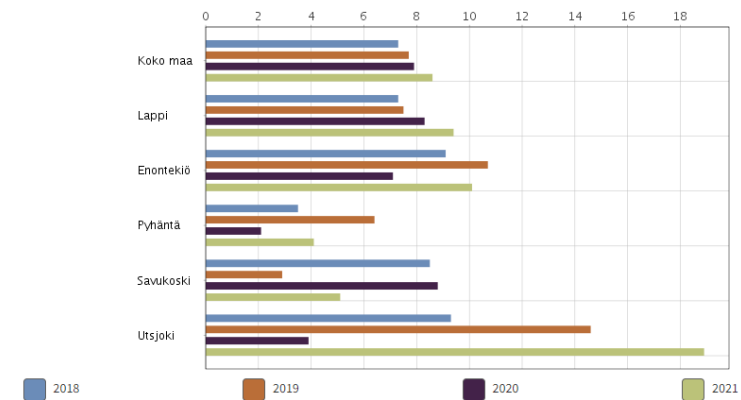
Savukoskella varhaiskasvatus, peruskoulu ja lukio tarjoavat lapsille ja nuorille tärkeän ja laadukkaan arjen perustan. Varhaiskasvatus järjestetään Savukoskella ryhmäperhepäivähoitona kirkonkylällä. Varhaiskasvatukseen osallistui vuoden 2020 lopussa 58,5 % 1–6-vuotiaista savukoskelaisista, mikä on lähellä koko maan ja vertailukuntien tasoa. Varhaiskasvatukseen osallistuvien 3–5-vuotiaiden osuus vuonna 2020 oli 84,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Määrä on suurempi kuin Lapissa ja Suomessa keskimäärin. Varhaiskasvatuksen tilat ovat valmistuneet vuonna 2018. Piha-alue on laaja ja sen toiminnallisuutta parannetaan vuoden 2023 aikana.

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta [info ind. 2453](#)

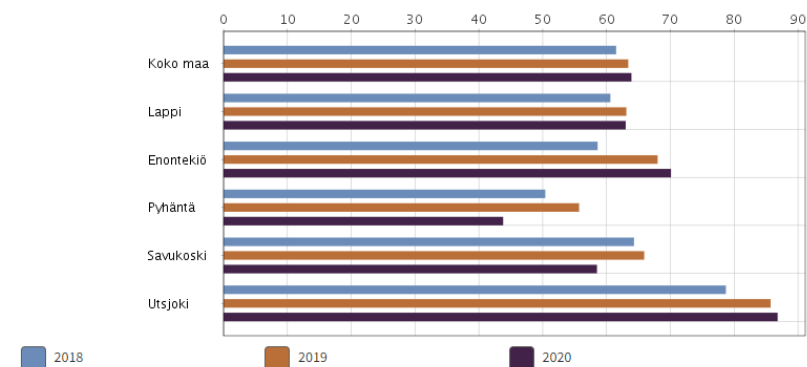

Myös vaativampiin tilanteisiin Savukoskella perheet saavat tilastojen valossa tukea. Lastensuojeluilmoitusten suhteellinen määrä on pysynyt alhaisena, mutta vaihtelevana. Lastensuojelun avohuollon asiakkuudet ovat pysyneet Savukoskella vakaana ja ovat samantasoiset kuin koko maassa ja Lapissa keskimäärin. Lisäksi vertailukunnissa, Lapissa ja koko maassa avohuollon asiakkuudet ovat vähentyneet vuositasolla.

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) [info ind. 1086](#)

Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1 - 6-vuotiaista (-2020) [info ind. 3696](#)

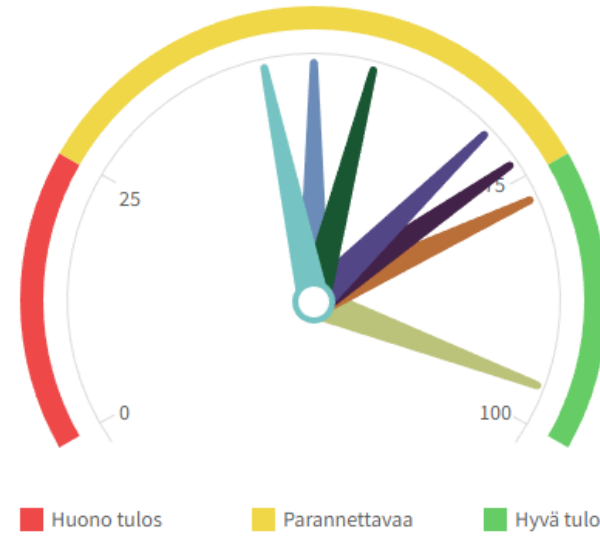
Korvatunturin koulussa ja Savukosken lukiossa on yhteensä 88 oppilasta; esiopetus 6, alakoulu 46, yläkoulu 15, lukio 21 (tilanne 18.5.2022). Uusi koulu on otettu käyttöön vuonna 2020. Uudet tilat ja puhdas sisäilma ovat kouluterveydenhuollon mukaan vähentäneet oppilaiden oireilua, kuten päänsärkyä.

Peruskoulun ja lukion voimavarat eli henkilöstömitoitus ovat erinomaista luokkaa. Lisäksi koulun ja lukion johtaminen on hyvällä tasolla. Johtaminen pitää sisällään kouluviihtyvyyden ja turvallisuuden ylläpitoa, oppilashuollon järjestäytymistä ja poissaolojen seuranta.

Kehitettävää on koululiikunnan lisäämisessä, mutta kunnassa on alettu tähän reagoida ja on panostettu voimakkaasti kouluviihtyvyyteen ja koululiikuntaan. Savukosken kunta on mukana Harrastamisen Suomen -mallissa, jossa harrastukset järjestetään koulupäivän yhteyteen. Koulun piha-alue on valmistumassa 2023 ja koulun liikuntasalin ja kirjaston peruskorjaus aloitetaan vuonna 2026. Lisäksi urheilukentältä lähtee uusi 2022 valmistunut frisbeegolfrata, jota voidaan hyödyntää koululiikunnassa. Myös kouluruokailuun on tulossa muutoksia, kun kouluruokailu aletaan tuottaa vuoden kokeiluna omana toimintana.

Koulussa tulisi vielä kehittää oppilaiden ja vanhempien osallisuutta sekä luoda toimintamalleja liikunnan lisäämiseksi ja istumisen vähentämiseksi.

Perusopetus : Savukoski 2021

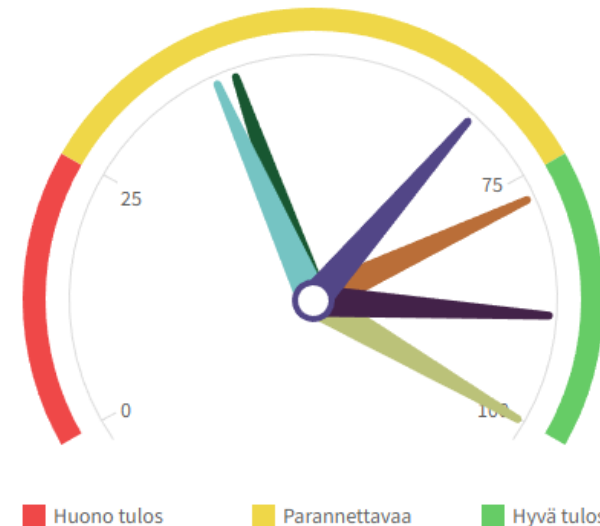

Perusopetus

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnat

Aineisto päivitetty 18.10.2022

Lukiokoulutus : Savukoski 2020

Lukiokoulutus

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnat

Aineisto päivitetty 18.10.2022

3.4 Nuoret

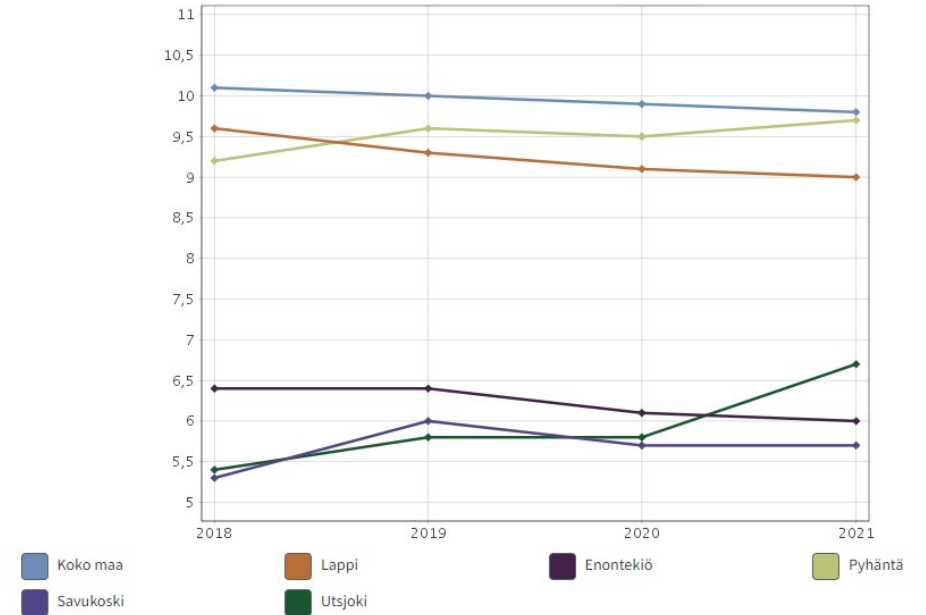
Vuonna 2021 Savukoskella oli 5,7 % 15-24 –vuotiasta. Määrä vastaa Enontekiön ja Utsjoen nuorten määrää, mutta on koko maahan, Lappiin ja vertailukunnista Pyhäntään verrattuna huomattavasti alhaisempi.

Savukosken lukiossa on savukoskelaisia ja kansainvälisiä opiskelijoita Venäjältä ja lukio on mukana kansainvälisiä opiskelijoita opettavien lukioiden verkostoissa. Oman paikkakunnan ja lähialueiden nuorten lisäksi KV-opiskelijat ovat tärkeä osa Savukosken lukion elinvoiman kannalta ja houkuttaa nuoria Savukosken kirkonkylälle.

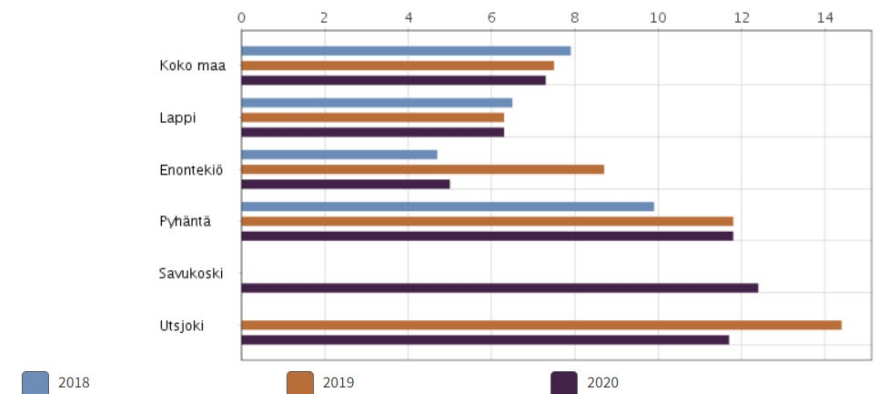
Vuonna 2020 koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17–24-vuotiaita oli 12,4 % Savukoskella asuvasta vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka eivät ko. vuonna ole opiskelijoita eikä heillä ole perusasteen jälkeistä koulutusta. Koulutuksen ulkopuolella olevien osuus oli huomattavasti suurempi kuin vertailukunnissa, Lapissa tai koko maassa keskimäärin. Osaltaan suurta osuutta saattaa selittää se, että moni savukoskelainen nuori lähtee opiskelemaan toiselle paikkakunnalle. Siitä huolimatta esimerkiksi Enontekiöllä vastaava osuus on vain 5 %. Myös Enontekiöllä on pieni lukio. Näissä tilastoissa ei ole vielä huomioitu KV-opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet opiskelun vuonna 2020 ja heillä ei ole vielä ollut mahdollista rekisteröidä Savukoskea kotikunnaksi.

Kun koulutuksen ulkopuolelle jääneiden ja nuorisotyöttömyyden indikaattoreita tarkastellaan yhdessä, saattaa olla, että ainakin osa koulutuksen ulkopuolella olevista 18–24-vuotiaista on työelämässä. Juuri Savukoskea koskevaa tietoa ei ole saatavilla, mutta tarkastelemme tässä Itä-Lapin seutukunnan tilannetta.

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä [info ind. 168](#)

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä [info ind. 3219](#)

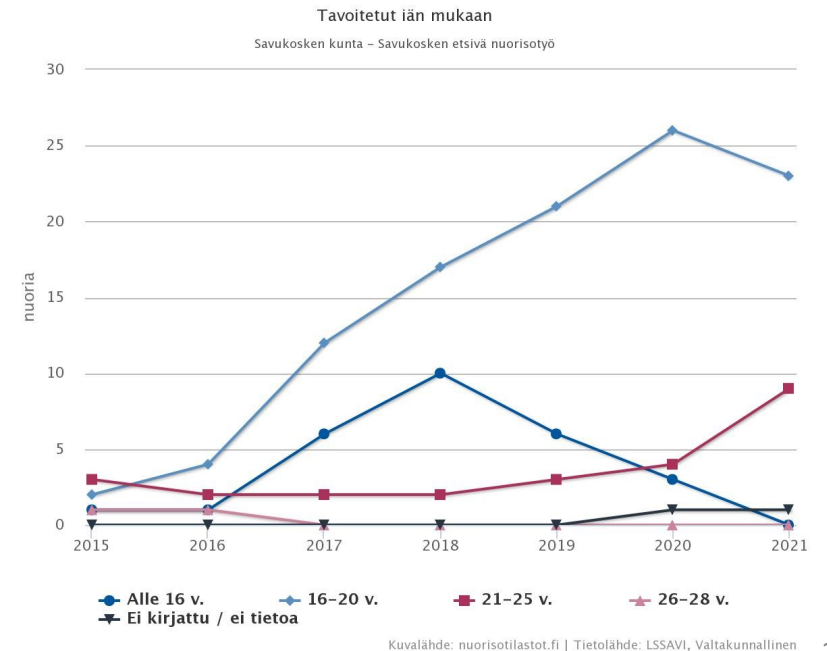
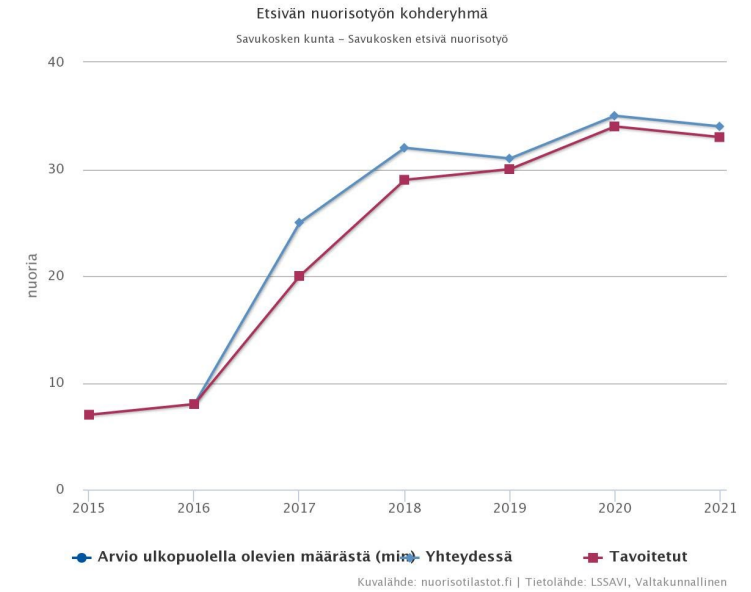
15–29-vuotiaiden tekemät rikokset näkyvät Savukoskella voimakkaasti ikäryhmän ollessa pieni. Yksittäinen rikos näkyy tilastoissa voimakkaasti. Rikollisuutta ja rikkeitä esiintyy paikkakunnalla, tehdyt rikokset voivat olla vakavia ja niiden ehkäisyyn tulisi suhtautua vakavasti.

Nuoria on kunnassa vähän, joten eristäytymisen ehkäisy on tärkeää. Positiivisia muutoksia on tapahtunut lasten ja nuorten henkisen hyvinvoinnin huomioimisessa. Vuodesta 2021 lähtien koulussa ja lukiossa kuraattori on käytettävissä 18 h viikossa ja kouluterveydenhoitaja kaksi kertaa viikossa ja psykologi joka toinen viikko.

Etsivä nuorisotyö toimii kunnassa aktiivisesti ja sen tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.

Perusnuorisotyö kohdentuu pääasiassa alle 19-vuotiaisiin nuoriin. Vapaa-aikatoimii ylläpitää nuorisotilatoimintaa Vaparilla sekä järjestää nuorille monipuolista toimintaa ja tapahtumia kunnan alueella, yhteistyössä kunnan toimijoiden, kolmannen sektorin toimijoiden sekä muiden kuntien kanssa. Aktiivinen nuorisovaltuustotoiminta tuo esille nuorten ajatuksia ja näkemyksiä kunnan toimintojen kehittämiseen ja parantamiseen. Nuorisovaltuusto osallistuu alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tehtävään yhteistyöhön muiden nuorisovaltuustojen ja muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa.

Kunnan toimialojen havaintojen perusteella lapset ja nuoret oireilevat eri tavoilla. Lisäksi hyvinvointi polarisoituu: huonosti voivat lapset ja nuoret voivat huonommin, mutta suuri osa lapsista ja nuorista voi myös hyvin. On tärkeää, että oireilevat nuoret voidaan tavoittaa palveluiden piiriin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

3.5 Aikuisväestö

Savukoskella 25 – 64-vuotiaiden ja vertailuna työkäisten eli 18 – 64-vuotiaiden määrä (50 %) on pysynyt vakaana ja samalla tasolla kuin koko maassa ja vertailukunnissa. Edellisen kauden aikana ennen vuotta 2018 työkäisten ja aikuisväestön määrä on ollut laskussa, mutta tällä hetkellä se on vertailukuntiin, Lappiin ja koko maahan verrattuna alue, jossa työkäisten prosentuaalinen suhde on kasvanut.

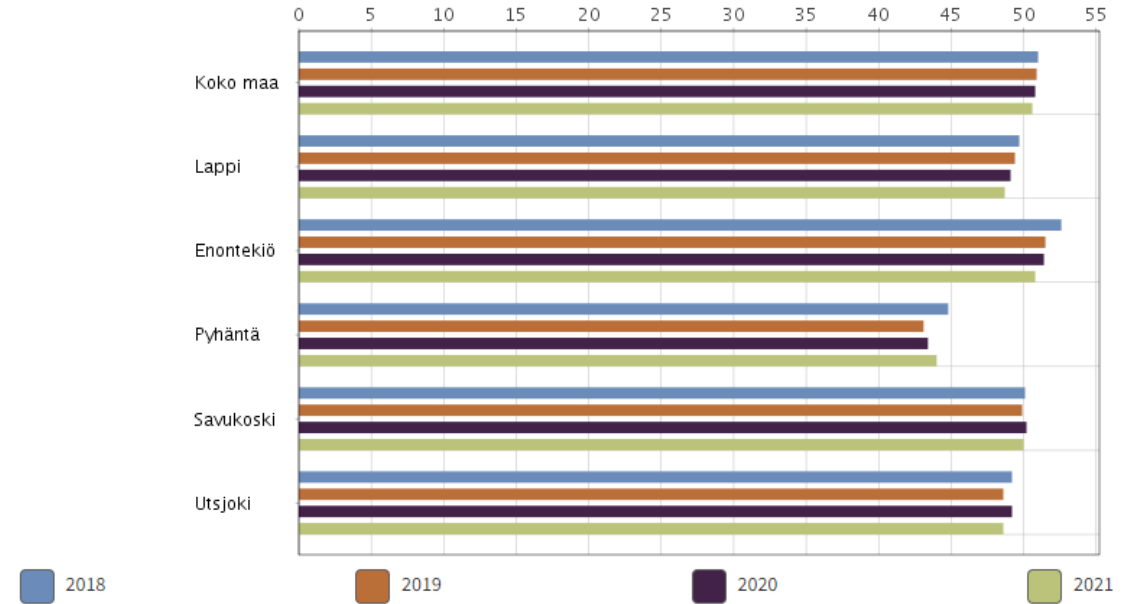
Savukoskella korkeakoulutettujen määrä on hieman kasvanut viime vuosina. Koulutusmahdollisuudet ovat lisääntyneet paikkakunnalla etäopiskelun tultua vakituiseksi osaksi aikuisten koulutusjärjestelmää. Samoin työn tekeminen on muuttunut nopeasti viime vuosina; etätöiden teko mahdollistaa työn teon muilla paikkakunnilla ja lisää mahdollisuuksia saada pätevää työvoimaa muualta.

Työllä, työoloilla ja työmarkkina-aseamalla on keskeinen merkitys terveyserojen synnyssä. Korkeammin koulutetut, toimihenkilöammateissa työskentelevät ja hyvin ansaitsevat työkäiset miehet ja naiset ovat keskimäärin terveempiä ja elävät pidempään kuin työntekijäammateissa toimivat, vähemmän koulutetut, työttömyyttä kokeneet ja heikommin ansaitsevat (THL: Hyvinvointi- ja terveyserot).

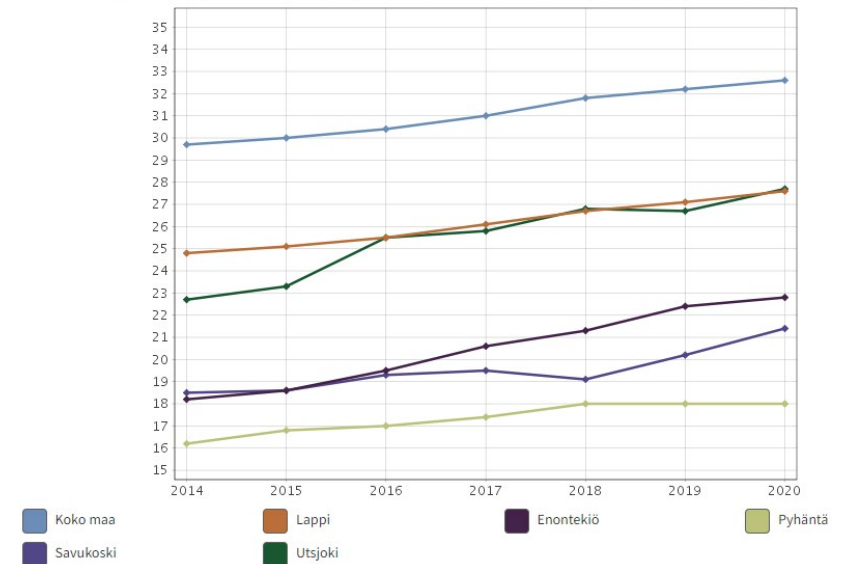
Savukoskella yhden hengen asuntokuntia oli vuonna 2021 42,2% kaikista kunnan asuntokunnista. Se on hieman vähemmän verrattaessa koko maahan ja Lappiin. Erityisesti yksinasuvilla, korkeintaan perusasteen koulutuksen saaneilla miehillä, tapaturmat ja väkivalta sekä niihin liittyvä kuolleisuus on suurta koko maan tilastoissa. On huomioitava laajat suuressa syrjäytymisriskissä olevat väestön osaryhmät (THL: Hyvinvointi- ja terveyserot).

Työkäisten hyvinvointia tarkasteltaessa on hyvä ottaa huomioon aiemmin esitetyt tilastot työllisyydestä ja toimeentulosta sekä sairastavuudesta.

25 - 64-vuotiaat, % väestöstä [info ind. 169](#)

Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä [info ind. 3195](#)

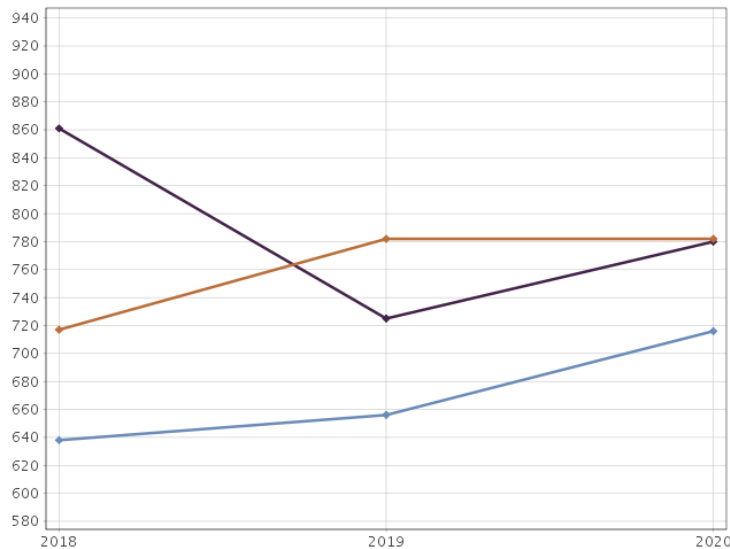
3.6 Ikäihmiset

Savukoskella yli 64-vuotiaita oli vuonna 2021 33,2 % väestöstä. Savukoskella ikäihmisten määrä kasvaa voimakkaasti muuhun maahan verrattuna, jossa 64-vuotiaita oli 22,3 %. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden savukoskelaisten määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä 15 henkilöllä ja vuoteen 2040 mennessä 70 henkilöllä.

Ikäihmisten määrän ja palvelutarpeiden lisääntyminen edellyttää kotihoiton, kotiin vietävien palveluiden ja palveluasumisen kehittämistä. Palveluilla tuetaan ikääntyvien toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista erityisesti kuntoutuksellisin keinoin. Ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävät palvelut olisivat myös välttämättömiä.

Savukoskella kotona asuvia 65 vuotta täyttäneitä ikäihmisiä oli vuonna 2021 yhteensä 94,6 %. Tämä vastaa valtakunnallista kotona asuvien ikäihmisten määrää. Savukoskella kuitenkin 75 vuotta täyttäneistä vain 6 % saa säännöllistä kotihoitoa (koko maassa 15,9 % ja Utsjoella jopa 28,4 %) ja 85 vuotta täyttäneet saavat säännöllistä kotihoitoa 14,6 % (koko maassa 32,8 % ja Utsjoella 45,8 %). Savukoskella kotona hoidetaan hyvin paljon vähemmän kuin muissa kunnissa ja valtakunnallisesti.

Vuonna 2021 67–84 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avohoidon käyntejä oli 782 / 1000 vastaavan ikäistä kohti. Käyntien määrä suhteessa ikäihmisten määrään on pysynyt usean vuoden ajan liki samalla tasolla. Käyntejä oli kuitenkin huomattavasti enemmän kuin koko maassa ja Lapissa keskimäärin, mutta liki saman verran kuin Enontekiöllä ja huomattavasti vähemmän kuin Utsjoella.

■ Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 65 - 74-vuotiaat potilaat / 1000 vastaavan ikäistä
■ Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 75 - 84-vuotiaat potilaat / 1000 vastaavan ikäistä
■ Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 85 vuotta täyttäneet potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä

			2018	2019	2020
Säännöllisen kotihoiton piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 5513	Koko maa	yhteensä	17,0	16,5	15,9
	Lappi		17,9	17,9	18,3
	Enontekiö		14,3	7,1	12,8
	Pyhäntä		7,9	24,5	23,2
	Savukoski		4,7	3,3	6,0
	Utsjoki		23,7	26,8	28,4
Säännöllisen kotihoiton piirissä olleet 85 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 5512	Koko maa		34,4	33,5	32,8
	Lappi		35,7	35,5	35,1
	Enontekiö		21,4	14,9	28,6
	Pyhäntä		16,2	48,6	37,8
	Savukoski				14,6
	Utsjoki		39,5	37,5	45,8

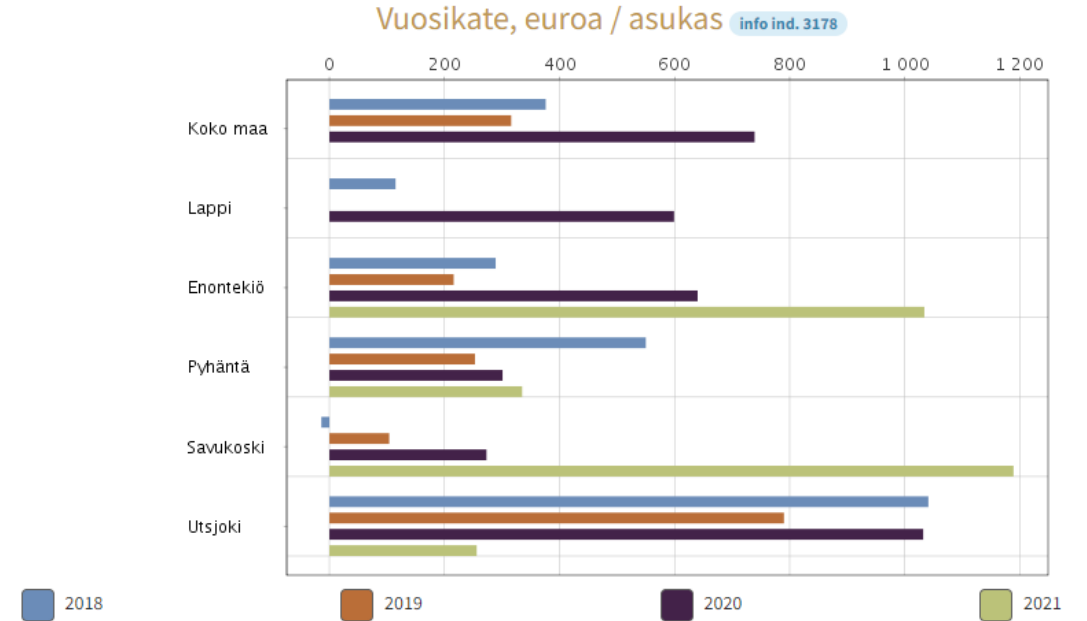
4. TALOUS

4.1 Tulot

Savukosken kunnan taloustilanne on ollut vaihteleva, mutta vuoden 2021 tilinpäätös oli noin 958 000 euroa ylijäämäinen. Ylijäämä muodostui ennalta odotettuja suuremmista valtionosuuksista ja yhteisöverotuloista sekä Lapin sairaanhoitopiirin palautuksista ja Koillis-Lapin sähkön tuloista.

Savukosken kunta sai vuonna 2021 valtionosuuksia 4999 euroa asukasta kohden, mikä on enemmän kuin Pyhännällä, mutta huomattavasti vähemmän kuin Utsjoella ja Enontekiössä. Lainakannan kehitys on ollut laskusuuntainen. Vuonna 2021 Savukosken lainakanta (1072 euroa/asukas) oli huomattavasti pienempi kuin vertailukunnissa, Lapissa ja koko maassa. Verotulot asukasta kohden ovat vastanneet koko maan ja Lapin keskiarvoa. Vuonna 2021 verotulot olivat 5145 euroa/asukas ja olivat huomattavasti suuremmat kuin vertailukunnissa.

”Kunnan toimintatuotot vuodelta 2021 olivat 1,4 milj. euroa (edellisenä vuonna 1,277 milj. euroa), joka on noin 11,5 % enemmän kuin vuonna 2020. Toimintatuottojen kasvuun vaikuttivat mm. kiinteistöjen myynnistä tulleet kertaluonteiset tulot 64 824 euroa, vesilaitoksen liikevaihdon kasvu 60 934 euroa ja sosiaalitoimen kasvaneet maksutuotot 60 934 euroa. Kunnan toiminnan rahoitus on tällä hetkellä suhteellisen vakaalla pohjalla. Kunta ei ole joutunut turvautumaan lainanottoon viime vuosina. Lainakanta väheni vuoden aikana 219 086 eurolla.” (Savukosken kunnan tilinpäätös 2021.)

”Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida kuitenkaan asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat vuosikatetavoitteen määrittämiseen vaikuttavia tekijöitä kunnassa. Vertailtaessa eri kuntien talouden tasapainoa ja liikkumavaraa on otettava huomioon erot veroprosenteissa.” (Savukosken kunnan tilinpäätös 2021.)

”Kunnan budjetista yli 60 prosenttia muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon menoista. Maakuntauudistus käynnistyi vuoden 2021 aikana. Kunnan nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintamalli sisältää toiminnallisia, taloudellisia ja kiinteistöriskejä. Laskelmissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen siirtyminen maakunnalle ei näytä tuovan kunnan talouteen helpotusta. Kustannusrakenne on tällöinkin liian raskas hoidettavaksi jäljelle jäävään tulotasoon nähden. Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää muutamaa alijäämäistä vuotta silmällä pitäen, mutta jollei käyttötalouden kustannusten nousua saada hillittyä on edessä rahoitustarve käyttötalouteen.”
(Savukosken kunnan tilinpäätös 2021.)

Ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta Savukoskella ei ole varaa suuriin käyttötalousmenojen lisäyksiin. Kunnan uusimmat investoinnit, uusi koulurakennus ja sen leasing-kustannukset sekä tulevat vedenpuhdistamon ja liikuntasalin peruskorjaustyöt sekä uuden koulun pihatyöt tulevat olemaan merkittäviä. Suuria investointikohteita riittää, sillä Savukoski on ainoa Lapin hyvinvointialueen kunnista, joka on mukana hyvinvointialueen tulevien vuosien investointiohjelmassa. Investointiohjelmaan ollaan sisällyttämässä Sau-kodin A-osan purkaminen ja uuden rakentaminen. Hanke on arvoltaan noin 3 miljoonaa euroa.

Talouden painetta kasvattavat sekä kansainvälisen että kansallisen talouskehityksen epävarmuus. Koronapandemian aiheuttaman palveluvajeen, Euroopan energia- ja ruokakriisin sekä sodan ja hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi taloustilannetta on hyvin haastavaa ennustaa. Epävarmuuden sietokyky on siis tällä hetkellä se, mitä tarvitaan edelleen kaikilla kunnan sektoreilla vuosia eteenpäin.

TE24 uudistuksen myötä julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025. Tämä on kunnille uusi tehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa. Kunnan rahoitusvastuu laajenee ja uudistuksen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset ovat vielä osin hankalasti arvioitavissa.

Indikaattori	Lainakanta		Toiminnan ja investointien rahavirta +/-		Toimintakate +/-		Verotulot		
	Kunta	€	€ per asukas	€	€ per asukas	€	€ per asukas	€	€ per asukas
Enontekiö		5,0 milj.	2 763	0,5 milj.	286	-15,2 milj.	-8 424	6,4 milj.	3 537
Pyhäntä		4,4 milj.	2 756	0,1 milj.	60	-10,9 milj.	-6 842	5,0 milj.	3 156
Savukoski		1,3 milj.	1 278	0,0 milj.	-30	-8,9 milj.	-8 817	4,2 milj.	4 168
Utsjoki		12,4 milj.	10 151	-5,2 milj.	-4 230	-11,1 milj.	-9 133	4,7 milj.	3 895
Yhteensä		23,0 milj.	4 095	-4,6 milj.	-812	-46,2 milj.	-8 200	20,4 milj.	3 620

4.2 Menot

Vuonna 2020 sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset olivat yhteensä 5 725,50 € / asukas. Koko Lapissa se oli keskimäärin 4328,3€ / asukas. Seuraavissa tilastoissa käyttökustannuksia eriteltyinä ja vertailtuna Utsjokeen ja Enontekiöön;

- Lastensuojelu + muut lasten ja perheiden palvelut 59€ / asukas (Utsjoki 177€, Enontekiö 70€)
- Ikääntyneiden palvelut 1179 € (317€, 698€)
- Vammaisten palvelut 462 € (372€, 496€)
- Kotihoito 221 € (388€, 249€)
- Työllistymistä tukeva toiminta 175 € (90€, 102€)
- Perusterveydenhuolto yhteensä 1766 € (2570€, 1565€)
- Erikoissairaanhoido 1451 € (1266€, 1412€)

Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset 2020 yhteensä 2995 € / asukas (2993 €, 2677€);

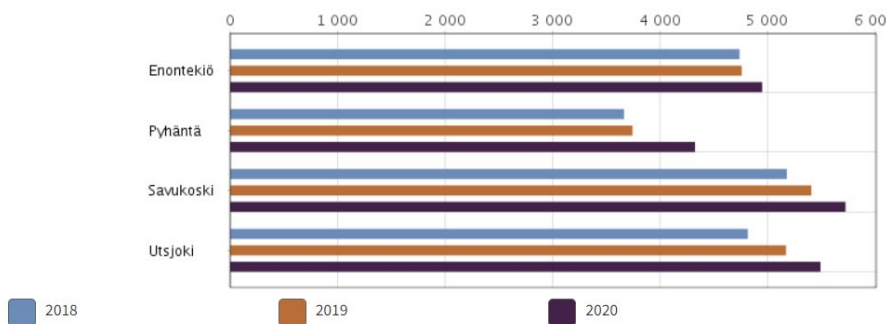
- Esiopetus 21 166 € /oppilas (28400€, 16600€)
- Perusopetus 23 161 € / oppilas (16592€, 14944€)
- Varhaiskasvatus 5 478 €/1-5 vuotias kuntalainen (8072€, 4000€)
- Nuorten opiskelijoiden yksikköhinta (lukio) 25 893 € (29197€, 18123€)

Käyttökustannusten vertailua €/asukas:

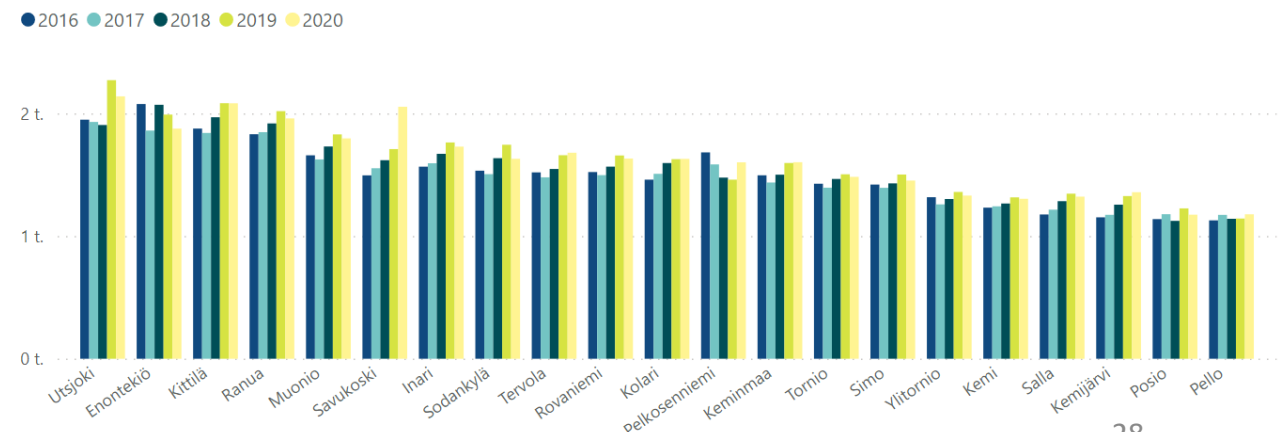
- Liikunta ja ulkoilu 54 € (165€, 217€)
- Nuorisotoiminta 88 € (60€, 39€)
- Kulttuuritoiminta 56 € (44€, 30€)
- Kirjastotoiminta 131€ (172€, 105€)

Lainakanta 31.12.2022 /asukas 1125,40 €

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-), euroa / asukas [info ind. 1073](#)

Opetustoimi yhteensä € per asukas

5. YHTEENVETO KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN TILASTA

5.1 Hyvinvoinnin tila ikäryhmittäin

Hyvinvointikertomuksessa luodaan ajankohtaiskatsaus kuntalaisten hyvinvointiin. Kertomuksessa tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia talouden ja elinvoiman näkökulmasta, kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä yleisesti sekä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä ikäryhmittäin.

Talouden ja elinvoiman näkökulmasta Savukosken tilanne on pysynyt vakaana. Työllisyysaste on kasvanut ja koronapandemia ei ole näyttänyt heilauttavan suuresti taloutta ja elinvoimaa. Työttömyys on kuitenkin pysynyt korkeana ja pitkäaikaistyöttömien työllistäminen on ollut haastavaa. Väestön ikääntyminen on pitkäaikainen haaste, ja ikärakenteen muutos on huomioitava Savukosken palvelurakenteessa ja hyvinvointipalveluiden suunnittelussa. Demografinen huoltosuhde on kuitenkin laskenut ja osoittaa joiltain osin hyvinvoinnin tasapainoa kunnassa.

Savukoskella lapsiin ja nuoriin on panostettu edellisen ja uuden valtuustokauden aikana runsaasti. Muun muassa uusi koulu, lukion elvyttäminen kansainvälisillä opiskelijoilla, nuorisotoimen panostus, varhaiskasvatuksen kehittäminen ja lisäresursointi ovat luoneet lapsille hyvän kehitymis-, kasvatus ja oppimisympäristön. Savukoskella voi saada hyvät lähdöt varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja siitä edetä halutessaan myös oman paikkakunnan lukioon.

Vaikka kunnan väestönkehitys on menossa siihen suuntaan, että ikääntyviä on aina vain enemmän, niin lapsiperheiden ja alle 15 –vuotiaiden määrä on jopa kasvanut viime vuosina. Kunnassa on siis valttina laadukas varhaiskasvatus ja opetustoimi, joita tulisi tuoda esille uusia asukkaita houkutellussa.

Lapset ovat pääosin hyvinvoivia ja lapsien hyvinvointiin ei kohdistu erityistä huolta. Koulussa ei esiinny koulukiusaamista. Varhaiskasvatuksessa on hyvät resurssit. Haasteena on käytettävien päiväkotij- ja luokkatilojen riittävyys, sillä tilat ovat tällä hetkellä maksimikäytöllä.

Koulupoissaolojen määrää tulisi pyrkiä ennaltaehkäisemään jo alakouluikäisillä. Vielä ei ole käsitystä, mistä runsaat poissaolot johtuvat, mutta koronapandemian aikaiset koulujen pitkät sulkuajat ja harrastusten väheneminen, syrjäytyminen sekä nykytietämyksellä mobiililaitteiden somealustojen runsas käyttö voivat olla osasyitä lasten ja nuorten haasteisiin jaksaa kouluarkea. Myös koulun tulee edelleen panostaa kouluviihtyvyyteen. Myös lasten ja nuorten vähäisyys tuo omat haasteensa tärkeille kaverisuhteiden syntymiselle.

Savukoskelainen nuori arvostaa omaa kotipaikkakuntaansa ja usein olisi valmis myös kiinnittymään paikkakunnalle; joko asumaan tai viettämään aikaa kotiseudulla mahdollisuuksien mukaan. Tällä hetkellä Savukoskella ei ole kuitenkaan laajaa valikoimaa työllistymisen mahdollisuuksista. Yrittäjäyys ja elinkeinonharjoittaminen porotaloutta lukuun ottamatta ei tunnu houkuttelevan nuoria eikä siihen löydy valmiuksia kunnassa. Paikalliset yritykset kuitenkin kannustavat ja työllistävät nuoria kiitettävästi, samoin kunta.

Nuorille vakavimpana uhkana on syrjäytyminen. Pienen paikkakunnan mahdollisuudet toimijuuteen ja osallistumiseen ovat suppeammat, joten joillekin nuorille ei välttämättä löydy oikeanlaista tekemistä tai palveluita. Lisäksi rikosten ehkäisyyn ja poliisin läsnäoloon tulisi panostaa.

Ikäihmisten määrän kasvu lisää palvelutarpeita kaikille toimialoille, erityisesti sosiaali- ja terveystoimelle. Ikäihmisten kotona asumista tulee tukea muun muassa esteettömien asumispalveluiden, toimivan avohoidon ja kuntoutuksen keinoin.

Vuonna 2020 alkanut koronaepidemia tulee edelleen vaikuttamaan kuntalaisten hyvinvointiin, mutta toisaalta kuntalaiskyselyssä moni koki myös positiivisia vaikutuksia hyvinvointiin koronapandemian aikana. Epidemia ja sen rajaamistoimet ovat todennäköisesti lisänneet yksinäisyyttä, päihteiden käyttöä, toimeentulon ongelmia sekä altistaneet mielenterveyden ongelmille. Poikkeustilanne voi vaikuttaa myös ihmisten toimintakykyyn ja fyysiseen kuntoon. Perheiden ongelmat ja muut sosiaaliset ongelmat voivat lisääntyä.

Epidemian pitkäaikaiset vaikutukset kansalliseen ja kansainväliseen talouskehitykseen ovat vielä avoinna. Odotettavissa on, että koronaepidemian vaikutukset kohdistuvat erityisesti heihin, jotka ovat valmiiksi haavoittuvassa asemassa. Näin ollen hyvinvointi- ja terveyserot voivat kasvaa. Kunnan palveluissa on pyrittävä vastaamaan mahdolliseen palvelutarpeiden lisääntymiseen sekä tarjottava ennaltaehkäisevää tukea jo ennen ongelmien syntymistä tai niiden alkuvaiheessa.

5.1 Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen 2019-2022

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuosina 2019-2022 on vaihtelevaa. Osaltaan koronapandemian tuomat odottamattomat muutokset ovat vaikuttaneet hyvinvointisuunnitelmankin toimenpiteiden mahdollistamiseen, mutta osaltaan valtuustokaudella myös on jäänyt toimenpiteitä toteuttamatta.

Lasten ja nuorten osalta tärkein toteutunut toimenpide on ollut uuden koulun valmistuminen. Lisäksi koulun osalta on nähtävissä oppilashuoltosuunnitelman, kerhotoiminnan ja yhteisöllisen työn lisääntymisen myötä kouluympäristön kehittymistä, jossa kiusaamista ja syrjäytymistä on pystytty tehokkaasti ehkäisemään.

Uusi varhaiskasvatuksen toimintayksikkö Kehto on valmistunut vuonna 2018 ja on ollut hyvin runsaalla käytöllä sen jälkeen. Päiväkoti on lähes aina täynnä. Lapset puheeksi-menetelmä ei ole varhaiskasvatuksessa käytännön asteella otettu käyttöön, mutta tarvittaessa huoli otetaan puheeksi varhaiskasvatuksessa matalalla kynnyksellä ja ennaltaehkäisevästi. Päiväkodin uutta pihaa on suojattu katoksella, mutta pysyvämpiä rakenteita ei ole saatu. Koulun pihan rakennustyön yhteydessä myös päiväkodin pihaan on suunniteltu parannuksia.

Työikäisten palveluissa kriisiapua on kehitetty perustamalla kriisityöryhmä ja niin vapaaehtoiset kuin kunnan toimijat ovat käyneet Mielenterveyden ensiapu-koulutuksen. Kriisityöryhmä tarjoaa keskusteluapua ja ryhmässä on terveydenhuollon, sosiaalitoimen, nuorisotyön ja seurakunnan henkilökuntaa.

Työhyvinvointia on pyritty parantamaan e-passi edun käyttöön ottamisella kunnan työntekijöille vuoden 2023 alusta sekä kuntosalimaksujen alentamisella. Tämän lisäksi TYKY-päiviä on kehitetty ja kehoitettu järjestämään työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä eri toimintayksiköissä.

Säännölliset henkilöstöpalaverit Savukosken kunnan työntekijöille järjestettiin tarkasteluhetkellä eri kokoonpanoilla ja toimintayksiköissä, kuten opetustoimessa, sivistystoimessa, Saukodilla, kotipalvelussa, sosiaalitoimessa, teknisessä toimessa, johtoryhmässä ja toimistosihteerien palaverissa. Henkilökunnan riittävyys pienessä kunnassa moninaisesti kunnan tehtäviin on haastavaa. Henkilöt tekevät usein vaativia työtehtäviä, joihin kuuluu yhtenäistettyä työtä ja osaamista vaaditaan hyvin laaja-alaisesti.

Työntekijöiden kouluttautuminen olisi tärkeää työtehtävien ja työyhteisön kehittymisen kannalta. Lisäksi kouluttautuminen lisää työhyvinvointia. Kouluttautumisesta ei ole kunnassa kehitetty toimintaperiaatteita, jotka olisi hyvä luoda eri toimintayksiköihin ja niiden tarpeisiin sopivaksi.

Henkilökunnan riittävyys erityisesti sijaistarpeessa on ollut haaste. Erityisesti varhaiskasvatus ja koulu tarvitsevat sijaisia usein ja ne ovat välttämättömiä. Lisäksi sijaistarvetta on pyritty kotipalvelussa ja palveluasumisen yksikössä helpottamaan, mutta koronapandemia on heikentänyt tilannetta ja reagointi sijaistarpeeseen on haasteellista. Hoitajapula on haaste valtakunnallisesti ja Savukoskella ei ole riittävästi kyetty vastaamaan tähän tilanteeseen. Toimenpiteinä on pyritty nostamaan esimerkiksi niin sanottua ”haittarahaa” ja kehittämällä työsuhte-etuja. Jatkossa kunnan tehtäväksi jää huolehtia pitovoimasta, jotta työntekijät pysyvät kunnassa.

Kunnassa on uutta yrittäjyyttä sekä kehitetty esimerkiksi ikäihmisten ammatillista perhehoitoa. Yrittäjyyttä kehittää ja tukee Savukoskella erityisesti Ely-keskus ja sen alainen Leader-toiminta, jossa kunta on omalla panostuksellaan mukana. Yrittäjyyden tukemiseen tulisi kunnassa tehdä lisätoimenpiteitä, koska kunnan elinkeinorakenne tarvitsee jatkossa yrittäjyyttä yhä enemmän. Leader on järjestänyt tilaisuuksia paikkakuntalaisille ja tekee toimintaa tunnetuksi.

Ikäihmisten osalta hyvinvointisuunnitelman toimenpiteistä kotiavun lisääminen, omaishoitajien tukeminen, sekä oikea-aikainen palvelutarpeen arviointi onnistuivat parhaiten. Ennaltaehkäisevät palvelut, neuvonta ja ohjaus ja teknologian hyödyntäminen ja monipuolisen päivätoiminnan saatavuus paranivat osittain. Heikoimman tuloksen saavutti ikäihmisten etäpalveluiden kehittäminen, sekä tavoite hoivaa ja voimaa luonnosta. Vanhus- ja vammaisneuvosto toimi suunnitelmakaudella ikäihmisten asioiden vaikuttamiselimenä.

HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2019-2022

V= toteutunut V=toteutunut osittain X=ei ole toteutunut

Lapset ja nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO JA RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Turvallisuutta tukevat peruspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Lapset puheeksi –ohjelma V Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisy V Kerhotoiminta V Suunnitelma V Teematunnit V Päiväkodin takapihan suojaaminen ja käytännöllisyys V Uusi koulu V 	Sivistyspalvelut Työntekijöiden kouluttaminen Käytössä olevat resurssit	Sotkanet – tilastot Kouluterveyskyselyt (ei saada villa oppilasmäärien vuoksi) Palaute
Lasten ja nuorten osallisuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tulevaisuuteen tähtääviä tilaisuuksia nuorille V Lukiotoiminnan houkuttelevuuden lisääminen V → kaksoistutkintomahdollisuus V Kimppakyydit V Lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia yhteistyössä lähikuntien kanssa V Tavoitteellinen harrastustoiminta Valmentajia eri lajeihin V Nuorten kiinnittyminen kuntaan kesätyöpaikat, kesätyösetelit V 	Sivistyspalvelut Vanhemmat Vapaaehtoistoiminta Yhteistyö lähikuntien kanssa Kaikki toimialat Etsivä Nuorisotyö Käytössä olevat resurssit	Tilastot Palaute

Työikäiset

V= toteutunut V=toteutunut osittain X=ei ole toteutunut

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Ennaltaehkäisevän työn tehostaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kriisityön kehittäminen V → Keskustelumahdollisuus V → Kriisityöryhmä V • Mielenterveys- ja päihdepalvelut helpommin lähestyttävimmiksi V → Mielenterveyden ensiapu –koulutus V 	SPR Suomen Mielenterveysseura Vapaaehtoistoiminta Koulutetut henkilöt	Tilastot Tutkimustulokset Palaute
Työhyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Työsuhde-edut V → TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit V • Savuttomuuden tukeminen V → Korvaus nikot.korvausvalmisteista X • Säännölliset henkilöstöpalaverit V • Riittävästi henkilökuntaa V → Sijaiset V • Syrjinnästä vapaa – aluekampanja V • Koulutukset V → Osaamisen ylläpito ja kehittäminen V 	Kaikki toimialat Käytössä olevat resurssit	Palaute Tutkimustulokset Sairaspoissaolojen määrät
Uusien työpaikkojen luominen	<ul style="list-style-type: none"> • Yrittäjämönteisyyden parantaminen V • Ohjaus ja neuvonta V → Yrittäjyyteen liittyviä tilaisuuksia V • Suotuisat olosuhteet yritystoiminnalle V 	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Palaute Tilastot → väestöennuste

Viihtyisä ympäristö ja asuminen

V= toteutunut V=toteutunut osittain X=ei ole toteutunut

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Vapaa-ajanpalveluiden kehittämisen ja viihtyisyys	<ul style="list-style-type: none">• Monipuolista harrastustoimintaa → Savukosken Kuohun elvytys X suunnistus/geokätköily X Harrastetilat V Perinnekäsityökurssit V Laajempi latuverkosto V Frisbee golf –rata V Matonpesupaikka X Siltatanssit X	Suomen Latu Yhdistykset Järjestöt Vapaaehtoistoiminta	Palaute Tutkimustulokset
Palvelut lähemmäs	<ul style="list-style-type: none">• Sähköisten palveluiden kehittäminen X → Etäpalvelut X Kirjastoauton hyödyntäminen palveluiden tarjoamisessa X	ODA-hanke Omaolo-palvelut Yhteistyö lähikuntien kanssa Kaikki toimialat	Palaute Tulevaisuuden haasteet palvelutarjonnassa
Tiedon lisääminen	<ul style="list-style-type: none">• Savukoski.fi – kehittäminen ja ajantasaisuus V Some – näkyvyys V Kaikille kuntalaisille avoimia tilaisuuksia V Järjestötoiminnasta tiedottaminen V	Kaikki toimialat	Palaute

Ikäihmiset

V= toteutunut V=toteutunut osittain X=ei ole toteutunut

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Kotona asumisen ja toimintakyvyn ylläpitäminen	<ul style="list-style-type: none">• Ennaltaehkäisevät palvelut, neuvonta ja ohjaus V• Oikea-aikainen palvelutarpeen arviointi V• Teknologian hyödyntäminen V→ Etäpalvelut X→ Apuvälineet V• Kotiavun lisääminen V• Omaishoitajien tukeminen V→ Monipuolista päivätoimintaa V• Hoivaa ja voimaa luonnosta X→ Luontopolut ja -reitit monipuolisesti käyttöön X	Vanhustyö Vapaaehtoistoiminta Järjestöt ARA – avustukset Käytössä olevat resurssit	Palaute Tutkimustulokset Tilastot

6. SAVUKOSKEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2023-2025

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan kaikkien hallinnonalojen yhteinen tehtävä. Hyvinvointisuunnitelma on osa kunnan lakisääteistä strategista suunnittelua, jossa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet väestöryhmittäin ja määritellään konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hyvinvointisuunnitelma pohjautuu hyvinvointikertomuksesta, kyselyistä ja palautteesta nousseisiin kehitystarpeisiin, sekä valtuuston hyväksymään Savukosken kuntastrategiaan 2022-2025. Suunnitelman toteutumista seurataan valtuustotasolla vuosittain ja samalla suunnitelmaan voidaan tehdä tarvittaessa muutoksia. Kunnassa on lisäksi tehtävä päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.

Hyvinvointityöryhmä 2023:

Parkkimaa Jenna, kunnanhallituksen edustaja pj.

Maijala Eeva-Maria, vs. kj

Aikioniemi-Stenberg Kaisa, työllisyyskoordinaattori

Anttila Marianne, vs. Nuorisosihteeri, etsivä nuorisotyöntekijä

Marjala Tiina, varhaiskasvatuspäällikkö

Maunula Kaija, vs. Kulttuurisihteeri

Rentola Joonas, sivistysjohtaja-rehtori

Räsänen Vuokko, liikuntasihteeri

Schwartz-Matero Susanna, hanke- ja hyvinvointikoordinaattori

Ämmälä Sami, tekninen johtaja

Hyvinvointisuunnitelman seurannan vastuutahot

- Toimialat vastaavat käytännön hyvinvointityöstä.
- Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti, laatii vuosittain hyvinvointikertomuksen ja esittää päivitykset suunnitelmaan.
- Monialainen hyvinvointi- ja turvallisuustyöryhmä toimii aktiivisesti.
- Vaikuttamistoimielimet käsittelevät hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman jo valmisteluvaiheessa.
- Kunnanhallitus käsittelee, ja
- valtuusto vahvistaa hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman vuosittain.

Kunnan hyvinvointisuunnittelun tavoitteita

- Kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ylläpito ja lisääminen
- Sairauksien, syrjäytymisen, sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden ehkäisy
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Kunnan elinvoimaisuuden ylläpito ja vahvistaminen
- Talousnäkökulma; kustannusten ennakoitavuus, sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen
- Suunnitelmat ja strategiat ohjaavat kunnan hyvinvointipolitiikkaa ja päätöksentekoa
- Tavoitteiden asettaminen mahdollistaa seurannan
- Hyvinvoiva yhteisö ja yksilöt

Savukosken kuntastrategia 2022-2025

Kuntalaki 1 §

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Lakisosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

6 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

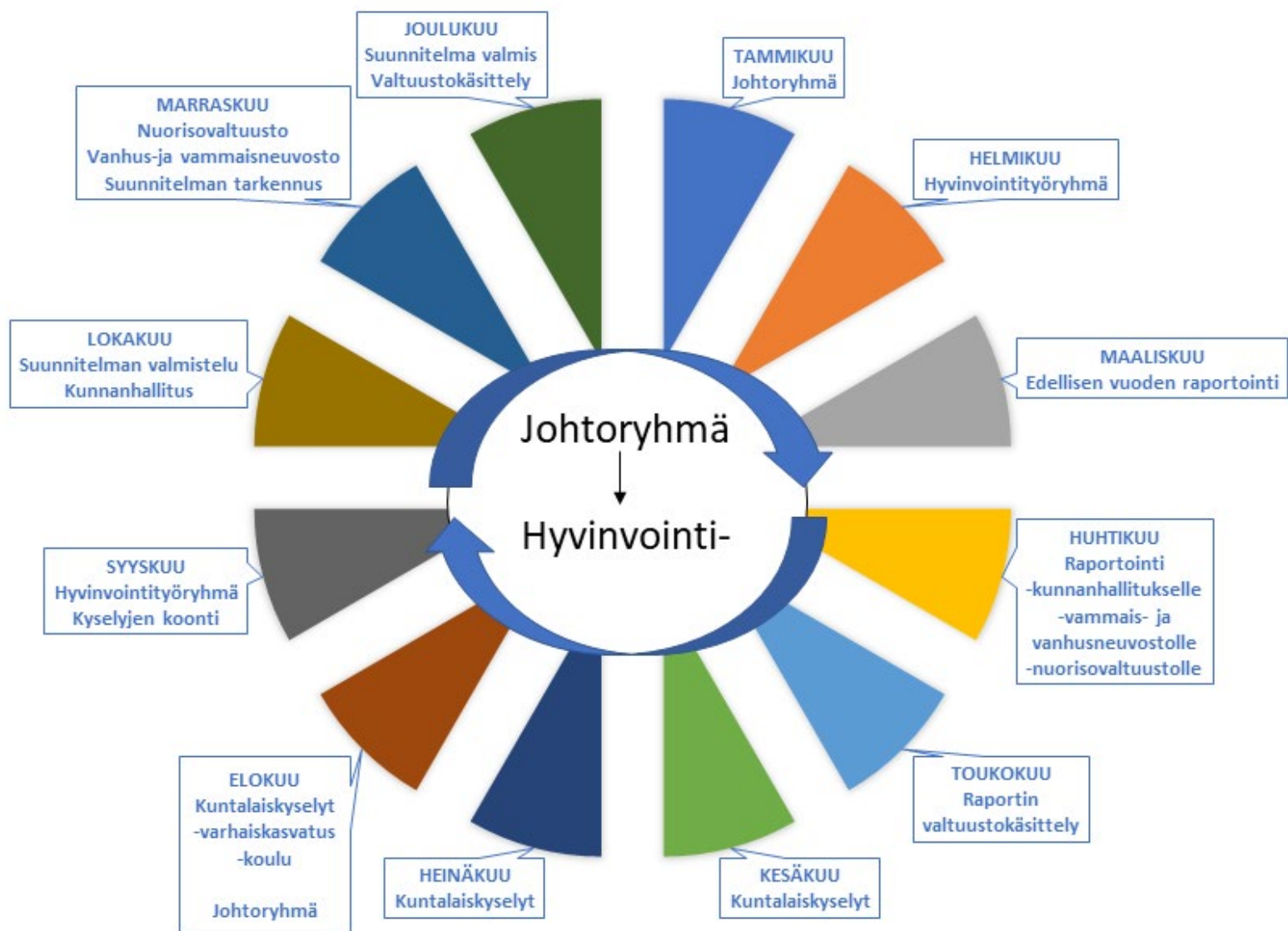
Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisäätöihin tehtäviin.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

HYVINVOINTIKERTOMUSTYÖN JA HYVINVOINNIN SUUNNITTELUN VUOSIKELLO

Lapset ja nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHOT JA RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Turvallisuutta ja hyvinvointia tukevat peruspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisy: suunnitelmat, teematunnit Monipuolinen kerhotoiminta; jokaisella mahdollisuus harrastukseen koulupäivän yhteydessä, Harrastamisen Suomen (HaSu) malli käytössä Harrastustoimintaa myös alle kouluikäisille, mahdollisesti varhaiskasvatuksen toimintapäivän yhteydessä Jalkautuva nuorisotyö ja nuorisotilatoiminnan kehittäminen Uusi tai korjattu liikuntasali Leikkipaikkojen saavutettavuus ja kunnosta huolehtiminen Päiväkodin pihan liikunnallistaminen ja luonnonmukaistaminen Henkilökunnan kouluttaminen Koululla nimetty turvallisuusvastaava Ankkuri –toimintamallin pilotoiminen ja jalkauttaminen Liikenneturvallisuuustyö: työryhmätyöskentely ja kampanjat 	<p>Sivistyspalvelut: varhaiskasvatus, opetustoimi, vapaa-aikatoimi, vapaa sivistystyö</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Hallinto</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: LapHa, AVI, OKM, OPH, SRK, järjestöt, poliisi, alueelliset verkostot, Liikenneturva</p>	<ul style="list-style-type: none"> Palaute ja kyselyt Harrastekyselyt vuosittain Vaka -arviointi TEAvisarin tulokset Sotkanet – tilastot Kouluterveyskyselyt
Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tulevaisuuteen tähtäviä tilaisuuksia nuorille Lukiokoulutuksen houkuttelevuuden lisääminen, kaksoistutkintomahdollisuus Kimppakyydit ja kuljetukset HaSu -kerhoista Erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia myös yhteistyössä lähikuntien kanssa Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen vakan ja koulun kanssa Tavoitteellinen harrastustoiminta: ohjaajia eri harrastuksiin Nuorten kiinnittyminen kuntaan: kesätyöpaikat, kesätyösetelit Nuorisovaltuuston toiminta näkyväksi Oppilas- ja opiskelijakunnan hallitusten osallistaminen Lapsiparlamentin perustaminen (aloite tullut -23) Monikanavainen kohderyhmä huomioiva viestintä 	<p>Kaikki toimialat: varhaiskasvatus, opetustoimi, vapaa-aikatoimi, vapaa sivistystyö, tekninen toimi, elinkeinotoimi, hallinto</p> <p>Nuorisovaltuusto</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: LapHa, AVI, OKM, SRK, vanhemmat, vapaaehtoistoiminta, lähikunnat, maakunnalliset- ja valtakunnalliset verkostot</p>	<p>Tilastot</p> <p>Määrälliset mittarit</p> <ul style="list-style-type: none"> tilaisuuksien ja tapahtumien määrä lukiokoulutukseen hakeutuneiden ja keskeyttäneiden määrä kesätyösetelien käyttöaste Hasu kerhoihin osallistuneiden määrä ja kuljetusten määrä Palaute
Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuurinen neuvolatyö -kokeilu Tilapäisen lastenhoitoavun ja kotiavun saatavuus Lapset puheeksi –menetelmä käytössä Lapsiperheiden tukemisen työryhmä toimivaksi 	<p>Varhaiskasvatus, opetustoimi, vapaa-aikatoimi</p> <p>Hallinto</p> <p>Yhteistyötahot: LapHa, SRK, järjestöt, yhteistyöverkostot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tilastot Palaute Työryhmän kokoontumismäärät ja toimenpide-esitykset kpl

Työkäiset

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHOT JA RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Ennaltaehkäisevä työ	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali-, mielenterveys- ja päihdepalvelut helpommin saavutettaviksi mm. ohjaus kunnan verkkosivuilta Liikunnallisen elämäntavan tukeminen: liikuntaneuvonta Perheiden palvelut kootusti verkkosivuille "sähköinen perhekeskus" Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti tehden seurantaa ja suunnitelmia Hyvinvointi- ja turvallisuustyöryhmä toimii, tilannekuvan yhteneväisyys SYKE -työtoiminta ja varautuminen TE24 –uudistukseen Arjen turva ja varautuminen VASA2 hankkeessa mukana olo, valmiussuunnitelmien päivittäminen Selvitetään hyvinvointilähetteen käyttöönottoa 	<p>Kunta</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: LapHa, SRK, SPR ja muut järjestöt ja vapaaehtoistoiminta, verkostot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tilastot Tutkimustulokset Palaute Liikuntaneuvonnan saatavuus
Hyvinvointia tukevat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme kaikkien asukkaiden viihtyvyyttä ja kuuluvuutta yhteisöön: Lisätään osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia aktiivisella keskustelulla ja kyselyillä. Tarjotaan monipuolisia hyvinvointipalveluita ja hyödynnetään osallistavaa budjetointia Tehdään liikuntapaikkakartoitus -> Liikuntapaikat- ja rakenteet pidetään kunnossa ja niitä kehitetään Monipuolista harrastus- ja kulttuuritarjontaa aikuisille Kylätalo kohtaamis- ja harrastuspaikkana, "kuntalaisten olohuone" Seurannan ja tilastoinnin kehittäminen vapaa-aikatoimessa Aktiivinen viestintä 	<p>Kunta: vapaa-aikatoimi, vapaa sivistystyö tekninen toimi</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: Järjestöt, yritykset, rahoittajat,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntapaikkakartoituksen tekeminen Osallistavan budjetoinnin käyttö Viestintäsuunnitelman laatiminen ja käyttöönotto Kansalaisopiston kurssien tarjonta ja toteuma Vapaa-ajantoimen tilastot Palaute
Elinkeinojen edistäminen ja työllisyyden tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Kunta-yritysyhteistyön kehittäminen, yrittäjätilaisuudet, elinkeinostrategian laatiminen Ohjaus ja neuvonta: Yrittäjyyteen liittyviä tilaisuuksia, TE2024-uudistukseen valmistautuminen, Kunnan työllistämistoimet: kunnan henkilöstösuunnitelma, työllisyysohjelma Alueellisen järjestötyöllistämisen mahdollisuuksien selvittäminen 	<p>Hallinto- ja kehittämisspalvelut Elinkeinoitoimi</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: Yritykset, verkostot, ELY</p>	<p>Palaute</p> <ul style="list-style-type: none"> Elinkeinostrategian laatiminen Yrittäjätilaisuuksien määrä Kunnan omat ja organisoimat työllistetyt Tilastot → väestöennuste

Ikäihmiset

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO JA RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Kotona asumisen ja toimintakyvyn ylläpitäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisevät palvelut, neuvonta, ohjaus, sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen sekä liikunta- ja kulttuuripalvelut saavutettaviksi • Teknologian hyödyntäminen: etäpalvelut, tiedotus, etäosallistumisen mahdollistaminen, koulutus/ opastus • Itse hankittavan kotiavun lisääminen: SYKE palvelut, yritysten palvelut kotitalousvähennyksellä, järjestöyöllistämismahdollisuuksien selvittäminen • Hoivaa ja voimaa luonnosta: Luontopolut ja –reitit monipuolisesti käyttöön, lähiliikuntamahdollisuudet huomioiden myös liikuntarajoitteiset • Ikäihmisten tarpeiden ennakointi ja huomioiminen vuokra-asuntotuotannossa • Joukkoliikenne/ palveluliikenne mahdollistajana 	<p>Hallinto Vapaa-aikatoimi, vapaa sivistystyö Tekninen toimi Elinkeinotoimi</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset, ARA -avustukset</p> <p>Yhteistyökumppanit: LapHa, järjestöt, vapaaehtoistoimijat, SRK, yritykset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute • Tutkimustulokset • Tilastot
Osallisuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Monikanavainen kohderyhmän tavoittava viestintä • Kyselyt ja asukastilaisuudet • Ikäihmisten huomioiminen strategioissa, suunnitelmissa ja palvelutarjonnassa • Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta näkyväksi 	<p>Kaikki hallinnonalat Vanhus- ja vammaisneuvosto</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyökumppanit: LapHa, järjestöt, vapaaehtoistoimijat, SRK, yritykset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute • Tutkimustulokset • Pidettyjen vanhus- ja vammaisneuvoston kokousten määrä • Vanhus- ja vammaisneuvostolta pyydettyjen lausuntojen määrä /osallistaminen päätöksentekoon

Viihtyisä ympäristö ja asuminen

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO JA RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Vapaa-ajan-palveluiden kehittäminen ja viihtyisyys	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolista harrastustoimintaa kaiken ikäisille • Harrastetilojen tarjoaminen ja koordinointi (Kylätalo, kansalaisopiston kutomo, rassaushalli jne.) • Kehitämme järjestötoimintaa • Reitti-infrasta huolehtiminen, kunnostus ja kehittäminen • Kehitämme kunnan alueen latuverkostoja • Matonpesupaikka ja Kylätalon ranta-alueen kehittäminen • Järjestämme monipuolisia tapahtumia • Kiinnitämme huomiota ympäristön viihtyisyyteen, kestävää kehitykseen ja kierrätykseen 	<p>Vapaa-aikatoimi, vapaa sivistystyö Tekninen toimi Elinkeinoitoimi Hallinto</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: Yhdistykset ja järjestöt, vapaaehtoistoiminta, Metsähallitus, yritykset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute, kuntalaiskyselyt <p>Tilastot mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • liikuntapaikkojen määrä • kehittämishankkeiden määrä
Palvelut lähemmäs	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköisten palveluiden kehittäminen: etä- ja verkkopalvelut • Kirjastoauton hyödyntäminen palveluiden tarjoamisessa • Kunnan toimi- ja luottamushenkilöiden jalkautuminen kyliin, asukastilaisuudet, kuntalaisten osallistaminen • Kylien latujen ja retkeilyreittien ylläpito, niistä tiedottaminen kunnan verkkosivuilla 	<p>Kaikki toimialat</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset, yhteistyöverkostot</p> <p>Yhteistyötahot: Lapha, kylien järjestöt, lähikunnat, Metsähallitus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute, kuntalaiskyselyt • Toteutuneet tilaisuudet ja tapahtumat kylissä
Tiedon lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Savukoski.fi – edelleen kehittäminen ja ajantasaisena pitäminen • Viestintäsuunnitelman toteutus, myös some-näkyvyyden suunnitelmallinen hyödyntäminen osana arkiviestintää • Avointen kuntalaistilaisuuksien järjestäminen • Järjestöyhteistyö 	<p>Kaikki toimialat</p> <p>Käytössä olevat resurssit: ➤ talousarvio, hankerahoitukset</p> <p>Yhteistyötahot: Yhdistykset ja järjestöt, yhteistyöverkostot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute, kuntalaiskyselyt • Avointen kuntalaistilaisuuksien määrä • Järjestöiltojen määrä